

LETO XXIV. — Številka 17

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka
in Tržič — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sredi, 3. 3. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredi in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

V ponedeljek dopoldne so gorenjski poslanci obiskali BPT Tržič, IBI in Tekstilindus v Kranju, kjer so se pogovarjali o problemih tekstilne industrije. — Na sliki: Gorenjski poslanci med obiskom v tovarni IBI v Kranju. — Foto: F. Perdan

Poslanci o tekstilni industriji

Po dopoldanskem ogledu in pogovorih v BPT Tržič, IBI in Tekstilindusu v Kranju so gorenjski poslanci v ponedeljek popoldne razprav-

ljali skupaj s predstavniki omenjenih treh tekstilnih podjetij na Gorenjskem o problemih in razvoju tekstilne industrije v Sloveniji. Na

popoldanskem sestanku so ugotovili, da tekstilne industrije ne bi smeli črtati iz seznama perspektivnih dejavnosti v naši republiki. Vendar pa so menili, da bi bilo našo tekstilno industrijo treba modernizirati in preusmeriti. Prav zato bodo potrebna precejšnja sredstva, ki jih tekstilna podjetja sama ne bodo zmogla. Potrebna bo precejšnja pomoč bank. Hkrati pa so menili, da se pri uresničevanju investicijskega programa najbrž ni moč kaj prida zanašati na vlaganja oziroma sredstva od zunaj.

Ponedeljkov pogovor v posameznih podjetjih in na popoldanski seji je regionalni klub poslancev za Gorenjsko pripravil zaradi seznanitve s problemi. Ugotovitve bodo namreč pripomogle v bližnjih razpravah o srednjeročnem razvoju Slovenije. V prihodnje pa bodo gorenjski poslanci podobno obravnavali tudi druge gospodarske dejavnosti.

A. Z.

Republiško prvenstvo za delavce milice

Včeraj se je na Krvavcu začel zimski gorski reševalni tečaj za delavce milice iz vse Slovenije in za člane gorske reševalne službe. Tečaja, ki bo trajal do 5. marca, se bodo udeležili člani GRS z Jesenic, iz Kranja, Tržiča, Kamnika in iz Ljubljane. Posamezne uprave javne varnosti pa bodo na ta tečaj poslale miličnike, ki skrbijo za red in varnost v naših smučarskih središčih.

Po končanem tečaju bo v petek dopoldne na Kr-

vavcu republiško tekmovalje za delavce milice v veslalomu in biatlonu. Popoldne pa bo še spominska vaja v spomin na nesrečno preminulega bivšega republiškega sekretarja za notranje zadeve Slavka Furlana.

Tečaj, tekmovalje v veslalomu in biatlonu ter spominsko vajo bodo pod okriljem republiškega sekretariata za notranje zadeve pripravili delavci uprave javne varnosti Kranj in člani Gorske reševalne službe v Kranju.

Darila za 8. marec — dan žena

vam ob bogati izbiri, odlični kvaliteti in po konkurenčnih cenah nudijo specializirane prodajalne:

MIRA — Kranj, Koroška 4

pletanine najsoodobnejših krojev in barv

URA — Kranj, Maistrov trg 1

raznovrstni izdelki iz zlata ter ure odlične kakovosti svetovno znanih proizvajalcev

LIPA — Kranj, Titov trg

spominki — izdelki domače in umetne obrti za vsak okus

Razveselite vaše žene z nakupom daril v naših prodajalnah!

SE PRIPOROČA

KOKRA — KRANJ

Omejitev le nad povprečjem

Omejitev osebnih dohodkov na porast največ za 11 odstotkov v primerjavi z lanskim povprečjem v marsikaterem podjetju na Gorenjskem povzroča težave, ker nagajevanja ne morejo uskladiti s potrebami in rezultati dela. Med takimi je tudi združeno podjetje Iskra, kjer zato predlagajo delno sprostitev osebnih dohodkov. V zvezi s tem so poslali tudi posebno pismo republiškem izvršnemu svetu.

V svoji utemeljitvi predloga vodstvi sindikalne organizacije in podjetja ugotavljata, da so Iskrine tovarne z omejitvijo izplačil osebnih dohodkov zelo prizadete. V letih od 1962 do 1969 so namreč precej denarja porabili za rekonstrukcijo, zato so bili prikrajšani pri osebnih dohodkih, s katerimi se je večina proizvodnih organizacij spustila pod republiško povprečje.

Posledice so se kmalu pokazale v veliki fluktuaciji zaposlenih, predvsem strokovnih delavcev. Čeprav so zaposlili 40 svojih študentov, so na primer v letu 1969 v vsem podjetju imeli samo enega visokostrokovnega delavca več kot leto prej. Pomanjkanje strokovnjakov jim že nekaj časa povzroča težave v proizvodnji. Bojijo

pa se, da bo kmalu še težje, saj so z anketo ugotovili, da namerava vsak peti z visoko ali višjo izobrazbo zaradi nizkih osebnih dohodkov vzeti knjižico in oditi drugam.

V zadnjem času so vzeli v priučevanje precej novih ljudi (samo v kranjski Elektromehaniki lani nad 600). Ker bodo letos pričeli že normalno delati, jim bodo morali osebne dohodke povišati precej več kot za 11 odstotkov. Tudi pri zvišanju najnižjih osebnih dohodkov in pri prekoračevanju norm jim omenjena stopnja predstavlja hudo oviro.

Zaradi teh razlogov v Iskri predlagajo, naj izvršni svet sproži postopek za sprejem predpisov, s katerimi bi vsem delovnim organizacijam dovolili zvišanje osebnih dohodkov do republiškega povprečja, čeprav znaša razlika več kot 11 odstotkov. Menijo, da zaradi neenotnega starta linearne omejevanje ni smotno in pravično, ker bi bile pri tem prizadete predvsem tiste delovne organizacije, ki so pod republiškim povprečjem. Ukrep o omejitvi pa je bržkone sprejet predvsem za tiste, ki so v osebnih dohodkih preveč hiteli naprej in ne za tiste, ki so zaostajali.

sl

Potrošniki!

Veletrgovsko podjetje KOKRA - KRANJ sporoča, da bo tudi letos od 13.—22. marca priredilo razstavo in prodajo pohištva pod nazivom »Pohištvo 71« v Delavskem domu v Kranju

Se priporoča
**KOKRA
KRANJ**

JESENICE

Na zadnji seji predsedstva občinske konference ZMS Jesenice so se predvsem zavzemali za večjo povezavo in sodelovanje z mladimi iz srednjih šol. Predlagali so tudi, da bi pri predsedstvu ustanovili posebni strokovni svet, ki bi pripravljaval ves strokovni material za seje predsedstva.

D. S.

V petek je bila na Jesenicah 19. skupna seja obeh zborov občinske skupščine. Odborniki so razpravljali o predlogu smernic razvoja gospodarstva za letošnje, o programu komunalnih del in o proračunu. Vse predloge so odborniki sprejeli in jih dali v razpravo zborom volivcev. Razen tega so sprejeli osnutek odloka o oblikovanju sredstev za izobraževanje, odlok o prispevkih in davkih občanov in razpravljali o kanalizaciji na Potokih. Na koncu so imenovali Bratka Škrlija za novega direktorja jeseniške gimnazije.

-jk

V soboto je bila na Jesenicah 17. seja delavskega sveta Železarnice. Na njej so razpravljali o zaključnem računu tega delovnega kolektiva in o predvidevanjih za letošnje gospodarsko leto.

-jk

Pretekli četrtek je bila na Jesenicah seja krajevnega odbora ZB NOV na Plavžu. Za predsednika in tajnika so izbrali Vero Jelinčič in Marijo Balanč, za popredsednika Franca Kostančiča, za blagajnika pa Petra Beguša. Imenovali so tudi posamezne komisije: komisijo za socialna vprašanja, komisijo za spomeniško varstvo in razvijanje tradicij NOB in komisijo za vprašanja internirancev. Na seji so se prav tako dogovorili, da bodo sodelovali pri

vseh proslavah, ki jih bodo organizirali v občini. Razen tega se bodo udeležili zborovanja na Vodiški planini, svečanosti na Obrancih, pomagali pa bodo tudi pri obnovi Cimpkove domačije na Potokih ter pomagali pri urejanju spomenikov v Kranjski gori, na Hrušici, v Dražgošah, v Mostah in v Svecah na Koroškem. Za 8. marec pa bodo obiskali vse ostarele in bolehnne aktivistke na terenu.

B. B.

KRANJ

V Kranju se bo jutri zvečer na drugi seji sestal odbor društva prijateljev Oldhama. Kot smo že pisali, je bilo to društvo ustanovljeno v začetku februarja letos. Na jutrišnji seji se bodo člani pogovorili predvsem o delovnem programu društva in nekaterih organizacijskih vprašanjih.

A. Z.

RADOVLJICA

Radovljica, 2. marca — Popoldne so se sestali predsedniki krajevnih skupnosti in predsedniki krajevnih organizacij socialistične zveze. Na skupnem posvetu so obravnavali delovne programe krajevnih skupnosti za letošnje in se pogovorili o drugih dejavnostih. — Občinska konferenca zveze mladine pa je ob 16. uri pripravila predavanje o aktualnih problemih mlade generacije. Govoril je Živko Pregel, predsednik republiške konference zveze mladine Slovenije.

Ta teden pa se bosta pri radovljiški občinski skupščini sestala tudi dva sveta. Svet za družbeni plan in finance bo obravnaval predlog proračuna za letošnje, svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pa zazidalne načrte.

V petek zvečer se bo sestal politični aktiv v Bohinjski Bistrici. Pogovorili se bodo o pripravah na krajevno konferenco socialistične zveze.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

Občinski sindikalni svet v Škofji Loki pripravlja seminar za nova vodstva osnovnih sindikalnih organizacij v delovnih kolektivih loške občine. Razpravljali bodo o novem zakonu o družbenem dogovarjanju, o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov, o monetarni reformi in v zvezi s tem bodo pregledali situacijo, v kateri se je znašlo loško gospodarstvo po ukrepih za stabilizacijo ob koncu lanskega leta. Pregledali bodo tudi delo občinskih zborov in poskušali pripraviti smernice za bodoče delo osnovnih organizacij sindikata kot tudi za delo občinskega sindikalnega sveta.

Po zaključku seminarja pa bo občinski sindikalni svet organiziral na posameznih področjih občine tudi razgovore z delovnimi kolektivi, predvsem o novem zakonu o usmerjanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

-lb

V mladinskih aktivih v škofjeloški občini so bile januarja in februarja mandatne konference za izvolitev novih vodstev. Na konferencah so izvolili tudi delegate za občinsko konferenco ZMS.

-lb

Uspešne priprave na zборе volivcev

Na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL Jesenice so poleg ocene in poteka priprav na volitve konference krajevnih organizacij SZDL razpravljali tudi o okvirnem predlogu programa najvažnejših prireditev v občini, o zaključnem računu in predračunu dohodkov in izdatkov konference SZDL, o poteku zborov volivcev o proračunu občine in o ostalih kadrovske priprave na volitve.

Lani so se prvič bolj načrtno začeli usmerjati v organiziranje praznovanj, saj so ustanovili posebno komisijo, sestavljeno iz predstavnikov družbenopolitičnih organizacij v občini, ki je glavni nosilec in pobudnik vseh večjih prireditev in praznovanj. Pri

sestavljanju programa za prireditve so zavzeli stališče, da se bodo zavzemali za tiste proslave in praznovanja, ki imajo širši družbenopolitični pomen. Po živahni razpravi so ugotovili, da se s predlogom koledarja prireditev večinoma strinjajo in da bodo za

njegovo uresničitev letos vložili okoli 3 milijone S dinarjev.

Prva letošnja večja prireditev bo proslava 8. marca, ko bo konferenca za družbeno aktivnost žensk odprla v delavskem domu pri Jeleni razstavo Naša žena v revoluciji. Razstava je prvi večji povojni prikaz aktivne udeležbe jeseniške žene v predvojnem, medvojnem in povojnem obdobju. Na slovesnost ob otvoritvi bodo povabili okoli 100 žena, Jeseničank in okoličank.

Letos so se pri občinski konferenci SZDL zavzeli tudi za to, da bi zbori volivcev o proračunu občine Jesenice prestopili okvire dosedanjih, večinoma formalnih oblik. Konferenca je letos neprimerljivo bolj pritegnila k sodelovanju vse krajevne odbore, saj bodo le tako lahko na zborih volivcev obravnavali izključno le celotno, širšo občinsko problematiko. Upajo, da letos ne bodo nadaljevali z dosedanjim načinom zapiranja v ožje meje krajevne problematike. O krajevnih težavah in problemih naj bi govorili na posameznih zborih občanov.

Na seji je predsedstvo tudi sklenilo, da bodo v okviru stalnih kadrovske priprave na volitve ustanovili poseben koordinacijski odbor, ki ga bodo sestavljali predstavniki občinske skupščine in predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij v občini. Ta odbor naj bi deloval v nekem širšem družbenopolitičnem področju in po sistemu stalnega evidentiranja poskrbel za čimboljše stalne kadrovske priprave na volitve.

S.

Dom počitka v Škofji Loki

V Škofji Loki že dalj časa razmišljajo o graditvi doma za ostarele in onemogle občane. Da je gradnja doma potrebna, kažejo tudi številke, da je v občini prek 2500 občanov starih nad 65 let. Približno pet odstotkov teh

ljudi bi nujno potrebovalo domsko varstvo, saj večina žive sami in ne morejo več skrbeti zase. Škofja Loka bi tako potrebovala dom počitka s približno 150 ležišči. V izdelavi je že idejni načrt graditve.

-lb

Filmske reportaže — arhivski material

V primerjavi s prejšnjimi leti je bil obisk na zadnjem rednem letnem občnem zboru ZZB na Javorniku neprimerljivo večji in je presegel vsa pričakovanja. Prav zaradi tolikšnega števila udeležencev se je razvila zelo živahna razprava.

Sklenili so, da bodo ob proslavi 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve OF povabili na Javornik avtorja Ukane pisatelja Toneta Svetina in se poskušali z njim tudi dogovoriti, da bi v delavskem domu na Javorniku odprli razstavo njegovih del.

Letos poteka tudi 30 let, odkar so Nemci na Koroški Beli ustrelili pet talcev, zato bodo ob sodelovanju muzeja NOB pripravili spominsko razstavo, na kateri bodo prikazali vse ohranjene dokumente iz tega obdobja.

Javorniški borci so na občnem zboru poslušali tudi poročilo o pripravah za gradnjo parka talcev na Koroški Beli, za katerega je idejni osnutek že v obdelavi.

Podprli so tudi predlog, da se bo treba bolj zavzemati in hitreje ukrepati za čimprejšnjo dograditev delavskega doma na Javorniku, kjer bosta dobili svoje prostore knjižnica in umetnostna galerija.

Ob koncu občnega zbora je inž. Grobovšek prikazal barvni ozkometražni film, ki prikazuje vse akcije, ki jih je v preteklem letu organiziral

odbor ZZB na Javorniku. S filmskimi reportažami o pohodu pionirskega odreda v javorniški Rovt, o obisku pionirjev pri graničarjih, o kurirskem smuku, o pohodu pionirjev na Stol se organizacija ZZB uvršča med tiste redke organizacije na Gorenjskem, ki s filmskimi reportažami skrbijo in ohranjajo svoj arhivski material.

S.

Zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske

Na petkovem posvetu predsednikov in sekretarjev gorenjskih občinskih konferenc Zveze mladine Slovenije so sklenili, da bo zbor mladih samoupravljalcev Gorenjske 20. marca na Jesenicah. Razpravljali bodo o razvoju Slovenije in Gorenjske. Na zbor bodo povabili vsa gorenjska mladinska predsedstva in sa-

moupravljalce iz tovarn in srednjih šol. Razen tega bodo povabili še poslance, predstavnike občinskih skupščin ter družbenopolitičnih organizacij. Glavni referat bo imel predsednik občinske konference ZMS Jesenice profesor Srečko Krč, koreferate pa predsedniki ostalih gorenjskih mladinskih občinskih organizacij.

-jk

Tekmovanje za najboljši aktiv na vasi

Devet vaških aktivov loške občine se je vključil v tekmovanje za najboljši aktiv, ki ga je razpisala republiška konferenca ZMS. Občinska konferenca bo v naslednjih dneh organizirala posvetova-

nje predsednikov tekmujočih aktivov. Proučili bodo programe tekmovanja, ki so jih izdelali aktivisti v okviru svojih možnosti in po predlogu programa republiške konference.

-lb

Najprej analiza

Izvršni odbor in organi banke naj ugotovijo, kakšne koristi in slabosti bi imela morebitna združitev Gorenjske kreditne banke z neko drugo banko. Takšen sklep so sprejeli gorenjski gospodarstveniki — člani Gorenjske kreditne banke na petkovem sedmem zboru banke.

Ob dejstvih, da je Gorenjska kreditna banka lani ves čas uspešno poslovala, da se je uspešno izognila tudi največjim težavam, da je bila ves čas likvidna in je močno povečala hranilne vloge, da je v mnogih delovnih organizacijah uspela uvesti izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice, in vrsti drugih, je ta sklep, lahko bi rekli, malo nenavaden. Da bi ga laže razumeli, je treba obuditi ugotovitev, da je gorenjsko gospodarstvo že zdaj (in bo tudi v prihodnje) potrebovalo več sredstev za uresničitev svojih načrtov kot jih je imela Gorenjska kreditna banka. Po predvidevanjih in podatkih o uresničitvi srednjeročnega programa in vključitvi v slovenski razvojni program pa bo sredstev potrebnih še več. Takšni so za zdaj načrti. Ob tem so posamezni govorniki menili, da je uspešno uresničevanje programiranega razvoja močno odvisno od združevanja bančnega kapitala. Tako smo zadnje čase sploh priča razpravam in tudi že združitvam posameznih bank. Razvojno gledano so takšna razmišljanja in odločitve povsem pravilne. Konkretno in objektivno, kot so menili nekateri na zboru, pa stvar le ni tako enostavna. Dejstvo je namreč, da imajo tako velike kot majhne bančne ustanove svoje prednosti in da ne ene ne druge ne morejo tako rekoč čez noč uresničiti vseh načrtov. Potreben je namreč neki vrstni red in skrbna ter pravilna razdelitev po posameznih panogah. Glede na širše programe bi moral biti razvoj na vseh področjih usklajen. Rasel naj bi enakomerno po panogah in tam, kjer je bil morda prepočasen, bi terjal tudi nekaj več vlaganj. To pa seveda ne velja samo za panoge, ampak tudi za področja.

Izhajajoč iz te ugotovitve pa je na pogled enostransko stališče nekaterih govornikov razumljivo. Mnenje, da ima regionalno združevanje bančnih sredstev lahko dobre in slabe strani je prav gotovo utemeljeno. Ali z drugimi besedami povedano: z združitvijo bančnega kapitala bi moralo gorenjsko gospodarstvo dejansko dobiti večja sredstva za uresničitev svojih programov kot so na voljo sedaj pri Gorenjski kreditni banki. Če rezultat morebitne združitve s kako drugo bančno ustanovo ne bi bil tak, potem bi bila to prej napaka kot korak naprej. Zato je bil sklep, da je najprej treba izdelati temeljito analizo o dobrih in slabih straneh morebitne združitve prav gotovo pravilen. Ob razvojnih načrtih gospodarskih organizacij na Gorenjskem in glede na njihovo dosedanje uresničevanje pa ne bi bilo napak ugotoviti, kam in koliko so posamezne banke za zdaj vlagale na Gorenjsko in kolikšna sredstva gorenjsko gospodarstvo odreja iz regije.

A. Zalar

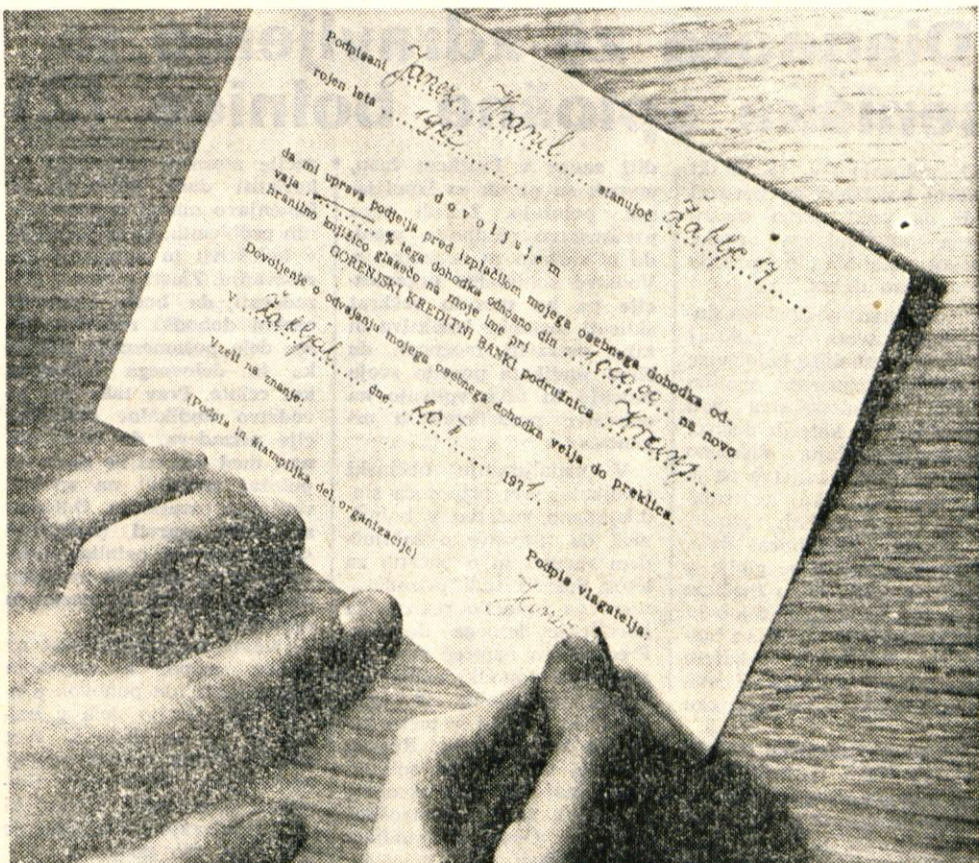
Kanalizacija od Iskre do Alplesa

Lani je dobila krajevna skupnost Železniki od vodnega sklada SRS in Cestnega podjetja Kranj 15 milijonov starih dinarjev za izgradnjo 300 metrov dolgega vodovodnega omrežja ob cesti Železniki-Log-Dražgoše. Ker je lani za ta dela zmanjkalo časa, jih bodo opravili letos.

Krajevna skupnost v Železnikih pa se prav tako pri-

pravlja na izgradnjo glavnega kanalizacijskega voda od Iskre do Alplesa. Vod bo imel vgrajene vse potrebne čistilne naprave. Načrti, ki jih je naročila KS, so veljali 3 milijone starih dinarjev. Uresničitev teh načrtov pa bo stala okrog 50 starih milijonov dinarjev, ki jih bo morala zbrati krajevna skupnost.

-jk

Zahtevajte v podjetju, ustanovi, da vam pripadajoči osebni dohodek, in to del ali v celoti nakažejo na hranilno knjižico Gorenjske kreditne banke, ki ima svoje poslovne enote na Bledu, Jesenicah, v Kranju, Radovljici, Skofji Loki in Trzinu.

Nenehna skrb za standard

S prek 1150 zaposlenimi je tovarna verig v Lescah največji kolektiv v radovljiški občini. Ko so na sobotnem občnem zboru sindikalne organizacije pregledali dveletno delo in ocenjevali proizvodne rezultate v zadnjem obdobju, predvsem pa po sprejetih ukrepih in novem tečaju dinarja, so ugotovili, da so se kljub dobremu gospodarjenju in precejšnjemu izvozu znašli v težavah. Ena od težav je nespremenjeni tečaj vhodnega dolarja, ki pa ni največja, saj Veriga od 30 odstotkov proizvodnje, ki jo izvažajo, precej izvozi tudi na konvertibilno področje. Večje težave bodo nastale zaradi že sprejetih podražitev. Če pa bo prišlo ob plafoniranih cenah njihovih proizvodov še do podražitev cen železarskih izdelkov oziroma repromateriala, bo končna bilanca še veliko težja.

Težak položaj, ki se že kaže, je predvsem pri obratnih sredstvih. Če se razmere na tem področju ne bodo izboljšale, bo znašal primanjkljaj pri njihovih obratnih sredstvih 5 do 8 milijonov novih dinarjev. Zato bi morali vprašanje obratnih sredstev (ta problem pa se kaže tudi v drugih panogah gospo-

darstva) sindikati postaviti kot prvo in glavno točko vseh obravnav po devalvaciji, so menili na občnem zboru. Res je, da je čimdaljša ohranitev sedanjih cen zelo pomembna za uresničitev stabilizacije, vendar pa bi morali problematiko obratnih sredstev postaviti na prvo mesto.

Sindikati v Verigi bo še naprej nenehno bdel nad standardom zaposlenih. Tako bo še naprej analiziral najnižje osebne dohodke delavcev v podjetju. Prizadeval si bo, da bodo osebni dohodki tudi v prihodnje naraščali usklajeno z delovnimi rezultati. Ob tem so se še posebej dotaknili nadomestil osebnih dohodkov med boleznijo. Ugotovili so, da so pravilnik pred nedavnim popravili, vendar razmere zahtevajo še dodatne spremembe. Za Verigo je namreč značilen precej visok odstotek bolovanj. Da bi ga zmanjšali, bodo že v bližnji prihodnosti skušali poskrbeti za preventivno službo oziroma zmanjševanje bolezni. Hkrati pa bodo preučili možnosti za benificiran delovni staž verižnih kovačev.

Ko so govorili o skrbi za standard zaposlenih, so poudarili, da podjetje vsako leto

nameni 400 tisoč dinarjev za regrese dopustov, prav toliko za tople obroke, 70 tisoč novih dinarjev za letovanja delavcev in 300 tisoč za prevoze na delo. Poleg nenehne skrbi za izpopolnjevanje delavcev in za urejanje stanovanjskih problemov to niso majhna sredstva. Vendar jih tudi v prihodnje ne nameravajo zmanjševati. Nasprotno. Ob večji produktivnosti in naporih za premagovanje sedanjih težav nameravajo še večjo skrb posvetiti povečanju osebnih dohodkov (menili so, da sedanja zamrzitev tako kot za nekatere druge panoge tudi za njih ni upravičena), rekreaciji oziroma standardu nasploh.

To si bo posebno prizadevalo novo vodstvo, ki so ga izvolili na sobotnem občnem zboru. Ob tem pa so poudarili, da bi se morali zveza sindikatov in zveza komunistov učinkoviteje zavzemati za dosledno uresničevanje sprejetih sklepov. Izrazili so tudi nezadovoljstvo, ker so zvezni in republiški sindikati kljub prvotnemu stališču o ohranitvi cen kasneje z neopredeljenim stališčem na tistem pristali na podražitve elektrike, transporta in na druge.

A. Zalar

Diagnoza za zdravljenje jeseniške splošne bolnice (2)

O položaju v jeseniški splošni bolnišnici so govorili tudi na predsedstvu občinskega sindikalnega sveta. Njegova stališča in mnenje objavljamo danes.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je položaj kolektiva jeseniške bolnišnice ocenilo kot primer manifestacije nezadovoljstva nad razmerami, v katerih delavci bolnišnice delajo. Pismeno izraženo nezadovoljstvo pa je le dopolnitev nekaj let trajajočih nezadovoljstev razmer, v katerih bolnišnica dela. Sindikalna ocena se giblje v okviru razmer, ki so značilne za naše zdravstvo nasploh in so zato tudi za jeseniško bolnišnico. Vendar so nekatere značilne samo zanjo. V stališčih sindikata med drugim piše:

»Kolektiv jeseniške bolnišnice je bil v zadnjih letih pod bolj ali manj upravičeno psihozo negotove perspektive bolnišnice. To je bilo na Gorenjskem v preteklosti že večkrat postavljeno in šele v zadnjem času javno dogovorjeno. Tako psihoza je gotovo dopolnjevala nezadovoljstvo delavcev jeseniške bolnišnice nad nizkimi dohodki, vplivala pa je tudi na reševanje kadrovske problematike. Za jeseniško bolnišnico je morda bolj kot za marsikatero drugo sorodno ustanovo značilno stalno pomanjkanje zdravnikov in drugih medicinskih kadrov. Nezadostno število zdravstvenih delavcev so v jeseniški bolnišnici skušali nadomestiti z dodatnim delom že zaposlenih in za to delo iskali bolj ali manj primerno izplačevanje osebnega dohodka. Ker dodatnega dela niso opravljali vsi, ampak v skladu s potrebami le nekateri, so nastajale razlike v višini prejetih osebnih dohodkov med posameznimi delavci...

Funkcija direktorja je bila vse do nedavnega stranska dolžnost šefa kirurškega oddelka, ki je zaradi preobremenjenosti kot kirurg moral nujno direktorske naloge prepuščati drugim. To je vplivalo na organizacijo dela bolnišnice, na zdravstveno delovanje v občini in gorenjski regiji.

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je posebno pozornost pretehtalo vprašanje, ali je nezaupnica, ki je bila v nekem smislu izrečena organom upravljanja bolnišnice, utemeljena ali ne. Odgovor je naslednji:

»Organi upravljanja in vodstvo sindikalne organizacije se prav v zadnjem času prizadevajo, da bi bolnišnica izboljšala svoj položaj in da bi odstranili vzroke za nezadovoljstvo v zvezi s tem. Ta prizadevanja pa ne more, o ro-

dititi sadov v kratkem času, ampak so porok za izboljšanje položaja. Zaradi tega predsedstvo sindikata meni, da ni razloga za nezaupanje. Vodstvo sindikalne organizacije pa bo moralo večkrat sklicati sestance kolektiva in tako ustvariti možnost, da člani sindikata povedo svoja mnenja in tako vplivajo na odločitve predstavniških organov.

V nadaljevanju občinski sindikalni svet priporoča sindikalnemu vodstvu v bolnišnici, da razprave o zaključnem računu in o načrtih za letošnje posvete tudi prizadevanjem za izplačilo regresa za koriščenje letnega dopusta. Predsedstvo namreč meni, da so osebni dohodki večine delavcev bolnišnice še tako nizki, da z njimi le težko koristijo letni dopust. Regres, ki sloni na principu solidarnosti, naj bo vsaj skromen prispevek za kritje stroškov dopusta. Občinski sindikat potem pravi:

»Vodstvo sindikalne organi-

zacije mora v prihodnje izkoristiti dane možnosti za izmenjavo mnenj o posameznih problemih, ki se porajajo v kolektivu in pomagati pri reševanju. Zlasti si mora prizadevati, da bodo izplačani osebni dohodki resničen odsev dela posameznika, oddelka in delovnega kolektiva kot celote. Prav tako naj se vodstvo sindikalne organizacije prizadeva, da bodo odnosi med delavci ne glede na položaj temeljili na spoštovanju in tovarištvu. Odločno se mora upreti poskusom šikaniranja in ostalim pojavom, ki pri delavcih porajajo občutek, da so v meznem odnosu.

Občinski sindikalni svet na koncu priporoča organom upravljanja, da ponovno prouče organizacijo dela v bolnišnici in da delavski svet prouči statut o organizaciji upravljanja bolnišnice. Sindikat daje vsem tistim, ki se prizadevajo za izboljšanje položaja, vso podporo.

J. Košnjek

Več želja kot možnosti

Odborniki jeseniške občinske skupščine so na petkovi seji osvojili letošnji predlog razvoja gospodarstva, programa komunalnih del in proračuna ter vse dokumente dali v razpravo zborom volivcev

Za letošnje gospodarstvo v jeseniški občini bo značilna usmeritev v razvoj terciarnih dejavnosti ter železarne, čeprav so že sedaj znane nekatere posledice novih gospodarskih ukrepov, saj bo po prvem izračunu samo Železarna »udarjena« za okrog 10 starih milijard dinarjev.

Značilnost lanskega gospodarjenja je namreč tudi ta, da niso bili v celoti uresničeni vsi načrtani integracijski procesi v trgovini in gostinstvu. Zato bodo letos raziskali vzroke in poskušali uresničiti letos, če že lani niso uspeli. Integracija ne pomeni samo združevanje kapitala, temveč tudi združevanje umskih sposobnosti. Za letošnje jeseniško gospodarstvo bodo prav tako kot lani značilni aktivni posegi občinske skupščine. Z njenim sodelovanjem bodo zgradili obrat za predelavo plastičnih mas pri Zarji, nadaljevali bodo z zemeljskimi raziskavami za cementarno, zgradili proizvodne prostore za ELIM (bivši elektrotehniški servis), dozidali obrat Planike v Zabreznici ter se pripravljali na gradnjo trgovskega središča v Kranjski gori ter javnih skladišč in tovarne postaje na Javorniku.

Letošnja realizacija v občini Jesenice bo znašala 1721 milijonov dinarjev, kar je 10

odstotkov več kakor lani. Porastel bo tudi dohodek, vendar bodo porabljena sredstva vseeno večja. Bruto osebni dohodek se bo povečal za 7,6 odstotka, ostanek dohodka pa se bo zmanjšal za približno 20 odstotkov. Računajo, da bo gospodarstvo zunaj Železarne doseglo lepše rezultate, kakor ta največja delovna organizacija. Zakaj, smo že omenili na začetku. Prav tako se bo letos povečalo število zaposlenih za približno 400, in to predvsem proti koncu leta, ko bodo zgrajene nekatere nove proizvodne zmogljivosti. Porastel bo tudi osebni dohodek, vendar je njegova rast z zakonom omejena na 11 odstotkov. Letošnji povprečni osebni dohodek v občini naj bi znašal okrog 1440 dinarjev. Posebno skrb pa namestijo posvetiti tistim, ki zaslužijo manj kot 900 dinarjev.

Vrednost letošnjih planiranih investicij bo dosegla 221 milijonov dinarjev, in to večinoma v Železarni. Nekaj denarja bo tudi za stanovanjsko gradnjo, vendar še vse premalo za vse potrebe, saj bi morali letno zgraditi od 100 do 150 stanovanj.

Za komunalna dela v občini bo na voljo okrog pol-druge milijarde starih dinarjev, od tega iz proračuna 640

milijonov, 86 milijonov bodo dale krajevne skupnosti, ostalo pa Vodovod, Cestno podjetje, Elektro, Vodna skupnost, Gozdno gospodarstvo itd.

In še beseda o proračunu. V občinski blagajni bo letos 3 milijarde 66 milijonov dinarjev, kar je za 17 odstotkov več kakor lani. Temeljna izobraževalna skupnost pa bo dobila milijardo 995 milijonov starih dinarjev, kar bo po mnenju odbornikov skupno z ostanom lanskega dohodka zadostovalo za potrebe. TIS ima tudi najbolj stabilen vir sredstev, saj kar 96 odstotkov predstavlja prispe-

Kmetijska zadruga Škofja Loka pa pripravlja 19. in 20. marca ogled kmetijskega sejma v italijanskem mestu Veroni. Posameznik bi za ogled sejma dal 200 din, ostalo pa bo krila Kmetijska zadruga. Upajo, da bodo za ogled sejma zbrali dovolj udeležencev.

-jg

»Dan odprtih vrat« v Savi

V okviru praznovanja 50. obletnice obstoja podjetja bo v soboto v Savi tako imenovani »dan odprtih vrat«. Kolektiv Save vabi ta dan vse občane na ogled tovarne, še posebno pa otroke in svoje oziroma prijatelje v Savi zaposlenih delavcev. »Dan odprtih vrat« bo trajal od

osmih zjutraj do štirih popoldne. Kdor želi natančneje spoznati to veliko kranjsko delovno organizacijo, naj torej pride v soboto pred upravno zgradbo II, od koder ga bodo vodniki popeljali po tovarni. Kolektiv Save vas pričakuje!

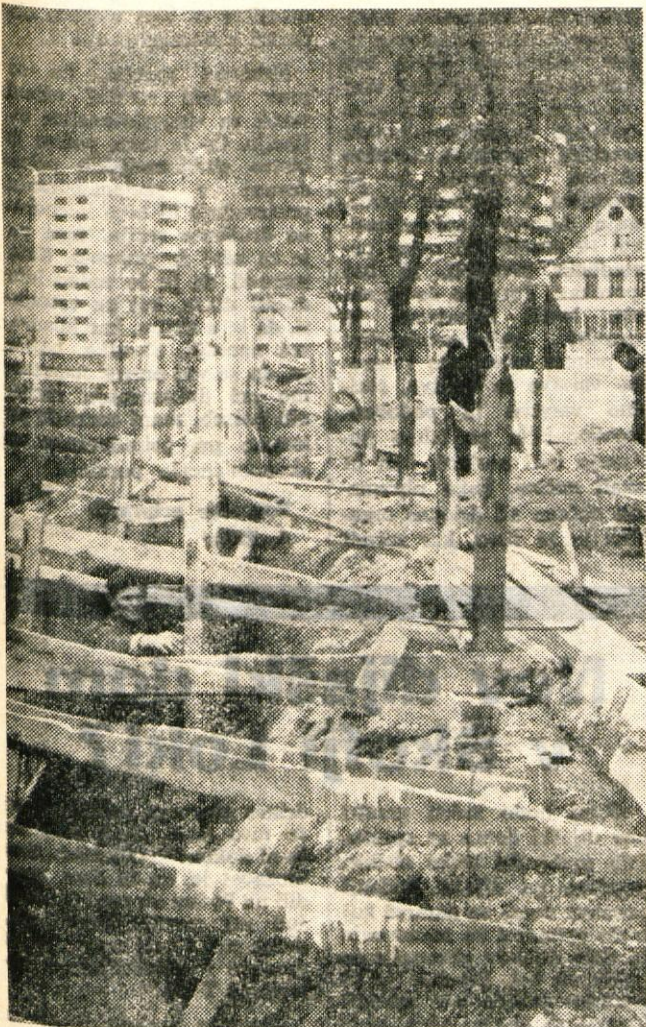
—jk

Zadovoljni z razmejitvijo krajevnih skupnosti

Izvršni odbor občinske konference SZDL je na sestanku predsednikov krajevnih skupnosti konec lanskega leta zaprosil vse svete krajevnih skupnosti za odgovore na 19 vprašanj o delu in problemih skupnosti v preteklih treh letih. Na vprašanja je pismeno odgovorilo vseh 20 krajevnih skupnosti.

Kot kažejo odgovori svetov krajevnih skupnosti sedanja območja krajevnih skupnosti ustrezajo nalogam KS, ki so določena s statuti. V kam-

niški občini je 20 krajevnih skupnosti, ki štejejo 21.865 prebivalcev. Največja krajevna skupnost je Kamnik, ki šteje 7484 prebivalcev, najmanjša krajevna skupnost pa Pšajnovica s 174 prebivalci. Prek tisoč prebivalcev imajo še Duplica (1167), Kamniška Bistrica (1669), Komenda (1930), Moste (1036) in Nevle (1050). Število prebivalcev v drugih krajevnih skupnostih se giblje od 250 do 800. Poleg mesta Kamnika je v občini 115 naselij. J. Vidic

Stanovanjsko podjetje in Železarna Jesenice sta se dogovorila, da bosta za ogrevanje stanovanj od gledališča do železniške postaje na Jesenicah napeljala toplotni vod iz parne centrale v železarni. Začeli so z gradnjo opornega zidu, na katerega bodo vzdali ustrezne nosilce, nanje pa položili cevi za toplo vodo. Na sliki vidimo gradnjo opornega zidu. Delo opravljajo delavci podjetja Kovinar z Jesenic. B. B.

Stanovanjska izgradnja v Tržiču — bitka, kot da ne bo nikoli izbojevana?

Oddelek za gospodarstvo pri občinski skupščini Tržič je za včerajšnje sejo skupščine odbornikom postregel tudi s podatki o stanovanjski izgradnji v občini v zadnjih petih letih. Za občino z 12 tisoč prebivalci je 578 zgrajenih stanovanj v takem časovnem razdobju kar razveseljivo, pa vendar je intenzivnost gradnje še premajhna, da bi lahko vsaj približno zadostila potrebam oziroma povpraševanju. V stanovanjskih blokih je bilo v tem času vseljenih 396 stanovanj, v 129 stanovanjskih hišah pa še 182.

Zlasti dvig življenjskega standarda pa utemeljuje vse bolj zahteve po sodobnejših stanovanjih (centralna kurjava, oprema prostorov, uređitev okolice).

Zadevi bi bilo lažje odpo- moči, če bi bile najemnine, za katere menijo ekonomisti, da so bile leta 1965 še nekako

ustrezne, zmogle prispevati večji odstotek za razširjeno reprodukcijo. Toda samo v zadnjem letu so se cene gradbenim storitvam povečale za 31% in še zmeraj niso ustajene. Zato ni pričakovati ekonomičnejšega gospodarjenja s stanovanji, dokler se ne bodo po eni strani cene v gradbeništvu ustalile, po drugi pa odmrzile stanarine.

Največ novih gradenj je v Bistrici, kjer poleg individualnih hiš rastejo 60-stanovanjski bloki. Gradnja na tem območju se bo nadaljevala še letos in v prihodnjih letih, v letu 1974 pa bo na prostoru, ki ga urbanisti označujejo B-4, zaključena. V osmih stanovanjskih enotah bo 500 stanovanj različnih velikosti. Letos bo vseljenih 68, prihodnje leto pa 120.

Zasebniki gradijo letos sicer 201 stanovanje v individualnih hišah, vendar predvidevajo, da jih bo v tem letu vseljenih le 40. Čas gradnje

Potrebovali bomo prek 40 delavcev

Obrtni center v Žireh je bil ustanovljen, da bi združeval storitvene dejavnosti in dajal domačim delavcem zaposlitev raznih strok. Podjetje je dolgo imelo več obrtnih dejavnosti. Razvoj časa pa je pokazal, da s tako razdrobljeno dejavnostjo in nenačrtnim delom ne bodo kos času. Zato so se odločili za sanacijo podjetja. Najprej so ukiniteli mehanično in pleskarsko delavnico, bencinsko črpalko pa je prevzel ljubljanski Petrol. Pred dobre pol leta je prišel tudi novi direktor domačin Janko Poljanšek. Pod njegovim vodstvom so se že lotili ukrepov, s katerimi si bodo zagotovili večjo proizvodnjo in razvoj svoje delovne organizacije.

»Tovariš direktor, ima podjetje samostojno proizvodnjo ali dela v sodelovanju z drugimi podjetji?«

»Imamo srečo, da je v bližini močno podjetje Alpina, ki potrebuje za svojo proizvodnjo vse več kooperantov. Ta okoliščina je tudi botrovala zamisli, da bi se tudi naše podjetje vključilo v proizvodnjo čevljev. Tako smo sklenili z Alpino dolgoročno pogodbo za izdelavo 500 parov zgornjih delov čevljev dnevno. S tem je ustvarjena solidna osnova za nadaljnje življenje čevljarke stroke pri Obrtnem centru. Hkrati pa nam je uspelo skleniti kreditno pogodbo s skladom za rezerve pri občinski skupščini v Skofji Loki za nabavo čevljarških strojev, ki smo jih

pred dobrim mesecem postavili v nekdanje prostore Modnih oblačil v gasilskem domu v Žireh.

Poleg kooperacije z Alpino ima podjetje še lastno proizvodnjo telovadnih copat, ki jih prodaja trgovski mreži v Sloveniji. Ob dobri organizaciji dela bi obstajala možnost letne proizvodnje 100.000 telovadnih copat. Tudi na tem področju želimo najti direkten stik z Alpino, ki bi naše izdelke prodajala prek svoje trgovske mreže.

Poleg tega imamo še kleparsko-ključavničarsko delavnico, ki sodeluje z LTH in drugimi večjimi podjetji v izdelavi klimatskih naprav. Lotili smo se tudi montaže plinskih bojlerjev in začnemo z izdelavo elementov in montažo centralnih kurjav v koope-

Janko Poljanšek

raciji z Industrijskim birojem Trbovlje. V okviru podjetja dela tudi mizarska delavnica, ki izpolnjuje predvsem naročila občanov.

»Kaj morate še storiti za povečanje proizvodnje?«

»Predvsem moramo zaposliti nove delavce. Sedaj jih imamo v podjetju 58, potrebovali pa bi še najmanj 40 delavcev. Ob tolikšnem številu zaposlenih — računamo, da bi nas bilo ob koncu leta čez 100 — pa že nujno potrebujemo tudi strokovne sodelavce. Razpisali smo že nekaj štipendij za srednje tehnične šole, čimprej pa bomo morali dobiti tudi več kvalificiranih delavcev raznih strok.«

L. Bogataj

je tu očitno predolg, tudi nad 6 let. Vzrok za to je največkrat pomanjkanje denarja, nemalokrat pa tudi gradbenega materiala.

V letošnjem letu predvidevajo, da bodo v občini zbrali 9,5 milijona novih din za gradnjo stanovanj. Bančna sredstva, denar stanovanjskega podjetja in sredstva delovnih organizacij naj bi se prelila v blokovne gradnje v višini 7,5 milijona, za individualno graditev pa namenijo dobra 2 nova milijona. Vse premajhna je pri tem udeležba stanovanjskega podjetja (le 11% vseh sredstev), saj danes tekoče najemnine pokrivajo le še redno vzdrževanje in v omejenem obsegu investicijsko, za obnovo stanovanjskega fonda in za razširjeno reprodukcijo (gradnjo novih stanovanj) pa so sredstva minimalna (za slednje le 300 tisoč din, t. j. največ dve ali tri stanovanja).

— ok

Kako bo z letošnjimi proračuni?

V večini gorenjskih občin so razprave o letošnjih proračunih občinskih skupščin in resolucijah oziroma programih že skoraj pri kraju. Po končanih zborih volivcev, razpravah družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih skupnosti ter po sklepanju v svetih posameznih občin, jih bodo odborniki na bližnjih sejah občinskih skupščin sprejeli.

Glede na sprejete zvezne in republiške ukrepe za stabilizacijo in glede na okvire, ki so določeni za zbiranje in trošenje proračunskih sredstev, nas je zanimalo, kako bo letos na Gorenjskem z občinskimi proračuni oziroma s sredstvi, ki bodo na voljo za različne dejavnosti in obveznosti. O tem smo popražali predsednika sveta gorenjskih občin Stanka Kajdiža, direktorja službe družbenega knjigovodstva v Kranju Antona Wagnerja in sekretarja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko Poldeja Kejžarja.

**PREDSEDNIK SVETA
GORENJSKIH OBČIN
STANKO KAJDIŽ:**

»Ob sestavi letošnjih predlogov proračunov smo imeli v gorenjskih občinah precej težav. Zaradi stabilizacijskih ukrepov smo morali namreč uskladiti potrošnjo s predvidenimi ali bolje povedano določenimi dohodki. Podatki so pokazali, da se bodo letošnji proračuni v primerjavi z lanskimi na Gorenjskem povečali za 8 do 10 odstotkov. V okviru teh povečanj pa se bo v vseh občinah povečala lahko tudi potrošnja. V nekaj ugodnejšem položaju bosta le kulturno-prosvetna dejavnost (tam, kjer bodo ustanovili kulturne skupnosti) in otroško varstvo. Za to dejavnost bo letos namreč nekaj več denarja. Veliko manj ugoden pa bo položaj na področju komunalne dejavnosti. Znano je namreč, da so komunalne investicije drage in da bo sredstev primanjkovalo. Tudi željam in potrebam krajevnih skupnosti ne bo moč ustreči. Vedeti je namreč treba, da so v občinskih proračunih postavke, ki jih ni moč spustiti: socialno varstvo, zdravstvo, subvencioniranje kmečkega prebivalstva. Nadalje nameravajo nekatere

občine nameniti precejšnja sredstva za negospodarske investicije predvsem za odplačevanje anuitet. Ponekod pa bodo namenili tudi precej sredstev za športno dejavnost.

Skratka, upanj, da bo ob koncu leta kje kaj sredstev ostalo, ni. Povsod bo treba skrbno gospodariti. Lahko pa rečem, da smo v vseh gorenjskih občinah letos kriterije za dodeljevanje sredstev posameznim porabnikom močno izenačili (na primer pri krajevnih skupnostih, pri povečanju sredstev za občinske uprave in druge).«

**ANTON WAGNER
DIREKTOR SLUŽBE
DRUŽBENEGA
KNJIGOVODSTVA
KRANJ:**

»Sprejeti programi proračunskih dohodkov za leto 1970 so v vseh petih gorenjskih občinah skupaj s planiranim prispevkom za uporabo mestnega zemljišča znašali 79.060.000 dinarjev. Konec minulega leta so bili ti programi preseženi za 7 odstotkov.

Z zakonom o obveznem izločanju dela proračunskih dohodkov je bilo konec leta

blokiranih 5.698.000 dinarjev. Ta sredstva pa so bila delno sproščena, in sicer za 20 odstotkov. Tako je na posebnih računih gorenjskih družbenopolitičnih skupnosti še vedno blokiranih 4.562.000 dinarjev. Ta sredstva pa občinske skupščine lahko porabijo le v primerih, ko gre za sanacijo gospodarstva oziroma delovnih organizacij.

Sprejeti zvezni predpisi o stabilizacijskih ukrepih za leto med drugim določajo, da se dohodki iz prispevka iz osebne dohodke iz delovnega razmerja, od davka na promet blaga na drobno, davka od plačil za storitve, od carin in sodnih taks v primerjavi z lanskimi lahko povečajo za 10,8 odstotka. Če se bo od posameznih postavk nabralo več sredstev, jih bo prav tako po sedanjih predpisih treba izločiti na posebne račune kot proračunsko rezervo.

Zaradi teh ukrepov bodo morale gorenjske občine letos predvideti v svojih proračunih res le najnujnejše izdatke in se odreči vsem večjim željam; posebno še sprejemanju raznih novih obveznosti. Težava je namreč tudi v tem, da sedanje stopnje prispevkov in davkov zagotavljajo le delno povečanje proračunskih sredstev v primerjavi z minulim letom.«

**POLDE KEJŽAR,
SEKRETAR
MEDOBČINSKEGA SVETA
ZK ZA GORENJSKO:**

»Proračunske razprave na Gorenjskem se vsaj v nečem precej ujema s podevalvačijskimi preračunavanji v go-

spodarstvu. Konkretno namreč upoštevajo predpisane limite, hkrati pa iščejo vse možnosti, da bi obdržali vsaj dosedanje raven proračunske potrošnje in negospodarskih investicij v občinah. Načelno takšnim naporom, če so usmerjeni k večjemu varčevanju, drobnim racionalizacijam in omejitvam manj pomembnih področij, ni kaj oporekati. Posebno če je namen le-teh zavarovati in ohraniti najpomembnejše: na primer investicije v otroško varstvo in šolstvo, socialno varstvo in podobno. Problematični pa lahko postanejo tisti poskusi, kjer bi iskali načine, kako obremeniti občane ali delovne organizacije za tisto, kar zaradi

omejitev ni bilo mogoče obdržati v dosednji obliki.

Nekateri menijo, da so prav visoki stroški glavni vzrok za »jugoslovansko« inflacijo. Če je tako, potem je bistvo stabilizacijskih prizadevanj v racionaliziranju proizvodnje in tako imenovane družbene režije. Tega pa je za zdaj še premalo. Kaže namreč, da je še vedno lažje dobiti dinar, kot pa vztrajati, da bi s tistim, kar imamo, več naredili. Skratka, bojim se, da se vse preveč naprežamo pri dokazovanju različnih potreb, manj energije pa imamo pri prizadevanju za ekonomičnejšo porabo.«

**Pogovore pripravil:
A. Zalar**

Nov dijaški dom v Škofji Loki?

»Kdaj bodo začeli graditi nov dijaški dom,« se sprašujejo prebivalci loške občine, posebno pa dijaki. Sedanji prostori doma so namreč kaj malo primerni za stanovanje in delo dijakov gimnazije in poklicnih šol. Posebno je to postalo pereče ob gradnji Transturistovega hotela, ki je dobil prostor v vrtu dijaškega doma. S tem so gojenci izgubili prostor za rekreacijo pa tudi hotelu gotovo ne bo ustrezala bližina doma, katerega dvorišče kaj lahko postane parkirni prostor. Za nadaljnji razvoj poklicnega šolstva in vključitve mentalno prizadetih otrok s celotnega področja občine v posebno šolo v Škofji Loki postaja gradnja novega dijaškega doma neodložljiva.

Pri občinski skupščini so že izdelali idejni program gradnje dijaškega doma, iz-

delave glavnega načrta pa se še niso lotili. Tudi lokacija še ni dokončno določena. Ena možnost je, da bi dom zgradili na Podnu ob novi osnovni šoli pri naselju Podlubnik, drugi pa se bolj ogrevajo za gradnjo v industrijskem bazenu na Trati.

Denar za gradnjo dijaškega doma še ni zagotovljen. Poleg občinske skupščine Škofja Loka so zainteresirana za gradnjo tudi podjetja lesne in kovinske industrije z vse Gorenjske, saj njihovi učenci obiskujejo poklicne šole v Škofji Loki. Verjetno bi za gradnjo morala prispevati vsaj nekaj denarja tudi ta podjetja. Po sedanjih cenah bi gradnja doma za 200 dijakov in ob upoštevanju normativov za gradnjo in opremljenost dijaških domov veljala okrog 7 milijonov din.

L. B.

ŽIVILA KRANJ

MARKET na KLANCU

od petka, 26. 2. dalje

SVEŽE MESO

Zbori volivcev na območju občine Šk. Loka

Skupščina občine Škofja Loka je na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 24. 2. 1971 sprejela sklep o sklicu zborov volivcev na območju občine, ki bodo po naslednjem razporedu:

V nedeljo, 7. marca, ob 15. uri	pri Jureču v Brekovicah	za volivce iz naselij: Brekovice, Opale, Ravne, Izgorje, Podklanc in Sovra
V nedeljo, 7. marca, ob 15. uri	v gasilskem domu Račeva	za volivce iz naselij: Račeva, Zirovski vrh (del)
V nedeljo, 7. marca, ob 8. uri	v zadržnem domu Stara vas	za volivce iz naselij: Žiri, Breznica, Osojnica, Stara vas, Nova vas, Goropeke
V nedeljo, 7. marca, ob 15. uri	pri Madrijanu na Selu	za volivce iz naselij: Selo, Koprivnik, Zabrežnik
V petek, 5. marca, ob 19. uri	v gostilni pri Zupanu na Dobračevi	za volivce iz naselij: Dobračeva, Zirovski vrh (del)
V nedeljo, 7. marca, ob 8. uri	pri Krogarju na Ledinici	za volivce iz naselij: Ledinica, Jarčja dolina, Mrzli vrh
V nedeljo, 7. marca, ob 8. uri	v zadržnem domu Sovodenj	za volivce iz naselja KS Sovodenj
V nedeljo, 7. marca, ob 9. uri	v Domu pod Planino na Trebiji	za volivce iz naselja KS Trebija
V nedeljo, 7. marca, ob 9. uri	v zadržnem domu Hotavlje	za volivce iz naselja KS Hotavlje
V nedeljo, 7. marca, ob 11. uri	v osnovni šoli Leskovic	za volivce iz naselja KS Leskovic
V nedeljo, 7. marca, ob 9. uri	v TVD Partizan Gorenja vas	za volivce iz naselja KS Gorenja vas
V nedeljo, 7. marca, ob 8. uri	v osnovni šoli Lučine	za volivce iz naselja KS Lučine
V nedeljo, 7. marca, ob 8. uri	v kulturnem domu Poljane	za volivce iz naselja KS Poljane (del)
V nedeljo, 28. februarja, ob 8.30	pri Jerneju na Volči	za volivce iz naselja: Volča, Delnice, Lom, Jazbine, Zakobiljek, Malenski vrh
V nedeljo, 7. marca, ob 9. uri	v osnovni šoli Javorje	za volivce iz naselja KS Javorje
V nedeljo, 7. marca, ob 15. uri	pri Zgajnarju v Zaprevalu	za volivce iz naselja KS Zapreval
V nedeljo, 7. marca, ob 15. uri	v osnovni šoli Gabrk	za volivce iz naselja KS Log

V nedeljo,
7. marca,
ob 10. uri

v zadržnem domu
Zminec

za volivce iz naselja
KS Zminec

za volivce iz naselij:
Puštal, Hosta, Sv. Barbara,
Andrej (Zminec, Ožbolt)
Zminec, Hrastnica

V nedeljo,
7. marca,
ob 9. uri

v Loškem gledališču
Škofja Loka

za volivce iz naselja
KS Gostče

V nedeljo,
7. marca,
ob 15. uri

v gasilskem domu
Gostče

za volivce iz naselja
KS Reteče

V petek,
5. marca,
ob 19. uri

v kulturnem domu
Reteče

za volivce iz naselja
KS Reteče

V nedeljo,
7. marca,
ob 9. uri

v domu družb. pol.
organizacij Godešič

za volivce iz naselja
KS Godešič

V ponedeljek
1. marca,
ob 19. uri

v osnovni šoli
Trata

za volivce iz naselja
KS Trata

V petek,
5. marca,
ob 19. uri

v kulturnem domu
Sv. Duh

za volivce iz naselja
KS Sv. Duh

V nedeljo,
7. marca,
ob 9.30

v gasilskem domu
Stara Loka

za volivce iz naselja
KS Stara Loka

V nedeljo,
7. marca,
ob 7.30

pri Grogu na
Lenartu

za volivce iz naselja
KS Lenart

V nedeljo,
7. marca,
ob 9. uri

v zadržnem domu
Bukovica

za volivce iz naselja
KS Bukovica

V nedeljo,
7. marca,
ob 9. uri

v osnovni šoli
Bukovštica

za volivce iz naselja
KS Bukovštica

V nedeljo,
7. marca,
ob 7. uri

v zadržnem domu
Selca

za volivce iz naselja
KS Selca

V nedeljo,
7. marca,
ob 9. uri

v osnovni šoli
Dražgoše

za volivce iz naselja
Dražgoše

V nedeljo,
7. marca,
ob 14. uri

v gasilskem domu
Rudno

za volivce iz naselja
Rudno

V soboto,
6. marca,
ob 19. uri

v osnovni šoli
Podlonk

za volivce iz naselja
KS Podlonk

V četrtek,
4. marca,
ob 19. uri

v kulturnem domu
Češnjica

za volivce iz naselja
Češnjica in Studeno

V torek,
2. marca,
ob 19. uri

v TVD Partizan
Železniki

za volivce iz naselij:
Železniki, Skovine,
Smoleva, Ojstri vrh

V nedeljo,
7. marca,
ob 15. uri

v osnovni šoli
Martinj vrh

za volivce iz naselja
KS Martinj vrh

V nedeljo,
7. marca,
ob 9.30

v osnovni šoli
Davča

za volivce iz naselja
KS Davča

V nedeljo,
7. marca,
ob 10. uri

v gasilskem domu
Zali log

za volivce iz naselja
KS Zali log

V nedeljo,
7. marca,
ob 11.30

v zadržnem domu
Sorica

za volivce iz naselja
KS Sorica

V četrtek,
4. marca,
ob 19. uri

v sejni dvorani
ObS Škofja Loka

za volivce iz naselja
KS Škofja Loka

Zbori volivcev bodo obravnavali:

1. predlog proračuna občine za leto 1971,
2. predlog osnovnih značilnosti družbenoekonomskega razvoja občine za leto 1971,
3. poročilo o zbiranju sredstev in gradnji šolskih prostorov,
4. krajevno problematiko.

Na zborih volivcev bo podana tudi informacija o prispevkih (davkih od zasebnega kmetijstva) in prispevkih kmečkih zavarovancev za zdravstveno zavarovanje v letu 1971.

Občinska skupščina vabi vse volivce, da z aktivno udeležbo na zborih volivcev pomagajo pri razreševanju krajevne in občinske problematike.

Skupščina občine
Škofja Loka

Solidar- nost v kmetij- stvu

Cene mleka, mesa, vzreja prašičev in drugi problemi, o katerih mnogo govorijo potrošniki, še bolj pa proizvajalci, so bile predmet razprave na delavskem svetu Kmetijsko živilskega kombinata Kranj v sredo, 24. februarja.

Razprava se je vrtela okrog težav, ki nastajajo v tem kombinatu ob sedanjih stabilizacijskih ukrepih. Najbolj je prizadeta Klavnica in Farma bekonov v Hrastju, kjer so z veliko podražitvijo krmil hudo narasle izgube in ne kaže na boljše ob sedanjih določenih prodajnih cenah. Morda je najbolj prepričljivo na vprašanja in kritike odgovoril direktor inž. Janez Eržen. Ni na primer umestno govoriti o neki preorientaciji klavnice, mlekarne in podobno zaradi trenutnih težav, ko pa vemo, da zaradi potreb tega območja, zaradi preskrbe prebivalstva morajo te dejavnosti dobiti svoje mesto, svoje priznanje in tudi ustrezno perspektivo.

Klavnica kot obrat, v katerem je tudi Farma bekonov v Hrastju, je lansko poslovanje končala z okroglo 720.000 dinarjev izgube. Prav tako ima manjše izgube Kmetijska druga Radovljica in obrat Kmetijstvo v skupni vsoti poldruga milijona.

Končni videz lanskega obračuna pa tudi letošnjih perspektiv ni kritičen za kombinat kot celoto. Le posamezni obrati so zašli v težave. Zato so na seji delavskega sveta sprejeli sklep o ustanovitvi posebnega sklada solidarnosti, ki naj bi med obrati ublažil težave v obliki posojil. Upravi odbor sklada še ni ustanovljen, niti ni izdelana pravilnika o merilih in pogojih zbiranja in dodeljevanja sredstev iz tega sklada. Sprejeta so le izhodna stališča. Tako je predvideno, da bi v ta sklad prispeval obrat Oljarnica okroglo 375.000, Mlekarna 266.000, Komerčni servis 150.000 in ostali skladi kombinata 326.000 dinarjev. Kolikor je pač razpoložljivih sredstev.

Taka oblika solidarnosti, ki je hkrati odvisna od ekonomskih uspehov in samostojnosti vsakega obrata, je edina možna rešitev v sedanjih težavah tega kolektiva, ki se ob vsem tem zaveda odgovornosti preskrbe prebivalstva na našem območju. K. Makuc

Industrijski kombinat Planika Kranj

objavlja prosto delovno mesto

korespondenta
v splošnih službah

Pogoji: srednja upravno administrativna šola z znanjem stenografije, po možnosti z nekaj prakse na takem ali podobnem delovnem mestu, dvomesečno poskusno delo.

Kandidatke naj pošljejo pismene ponudbe v kadrovski oddelk. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Položaj zdravstvenega zavarovanja kmetov na Gorenjskem

Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov je svoje poslovanje za leto 1970 zaključil s primanjkljajem 915.899 din. To je najvišji primanjkljaj, odkar je na Gorenjskem uvedeno zdravstveno zavarovanje kmetov prek sklada, katerega dohodki se formirajo iz prispevkov kmetov bodisi neposredno ali pa neposredno prek republiškega prispevka. Kaj je vplivalo na to, da je primanjkljaj dosegel tako višino? Vzrok za tako stanje je moč iskati v treh smereh:

1. v višini prispevkov, 2. v koriščenju zdravstvene pomoči in 3. v ocenah zdravstvenih storitev. Vsako od navedenih treh področij naj na kratko dopolnimo z najpotrebnejšimi podatki:

Višina prispevkov

V letu 1970 je sklad zbral svoje dohodke takole: Kmetje — zavarovanci so plačevali prispevek katastrskega dohodka negozdnih površin po stopnji 9 %, razen tega je vsako gospodarstvo prispevalo še pavšalni znesek 200 din. Nadalje so vsi lastniki negozdnih površin plačevali še 8 % republiški prispevek, ki je bil v celoti odstopljen skladu zdravstvenega zavarovanja. Iz osebnega dohodka iz gozda (od lesa) so vsi lastniki plačevali prispevek po stopnji 18 %. Na podlagi teh stopenj je bilo zbrano v letu 1970 prek 4.218.000 din ali za 35,7 % več kot v letu 1969. K temu je treba še pripomniti, da so bili dohodki za leto 1970 realizirani zadovoljivo proti predvidenim s finančnim načrtom, saj znaša in-

deks 107,5, kar tudi še ni bilo doseženo, odkar sklad posluje. Pri določanju stopenj prispevkov za leto 1970 smo menili, da je poraba sredstev več ali manj ustaljena in da bodo predvideni dohodki zadostovali za kritje izdatkov. Vendar ni bilo tako in o tem govorijo indeksi porabe v letu 1970 v primeri z letom 1969.

Koriščenje zdravstvene pomoči

Iz podatkov, ki so trenutno že na voljo in to so finančni kazalci, je razvidno, da so se stroški za zdravstveno varstvo v letu 1970 v primeri z letom 1969 povečali za 40,8 %. Po posameznih oblikah zdravstvenega varstva je položaj še bolj zanimiv in primerjave kažejo naslednjo sliko:

Oblika zdravstvenega varstva	Indeks Real. 70 Real. 69
Zdravniški pregledi	209,4
Zdravljenje v bolnišnicah	135,3
Zdravila	130,2
Zdravljenje zob	333,6
Zobotehnična pomoč	23,4
Ortopedski pripomočki	110,4
Prevozni stroški	177,9
Drugi izdatki	125,5
Skupaj vsi izdatki	139,5

Iz gornjih podatkov je moč skleniti, da se je število storitev znatno povečalo v primeri s prejšnjim letom, kar je sicer znamenje večje zdravstvene prosvetljenosti na kmetih, če pojav gledamo s tega vidika, ali pa je obolenost večja kot v prejšnjih letih. Dejstvo pa je, da večja poraba terja več sredstev za plačevanje opravljenih storitev. Pri tem je treba opozoriti še na to, da je v letu 1970 zajeto med stroške nekaj več računov kot običajno, kajti nekateri zdravstveni zavodi so bili v občutnem zaostanku s pošiljanjem računov in tako je v začetku leta 1970 zajeto precej računov za storitve, opravljene v letu 1969. Sicer to stanja ne spremeni, ker je treba vse račune enkrat poravnati, moti le primerjanje med posameznimi obdobji, ker prihaja do precejšnjih razlik.

Cene storitev

Sklad zdravstvenega zavarovanja že vseskozi plačuje storitve zdravstvenih zavodov po računih, t. j. po dejansko opravljenih storitvah. V kmečkem zavarovanju nikoli ni bil uveljavljen način plačevanja prek pavšala. Ker gre v tem primeru za ceno storitve in za plačilo računa za opravljeno storitev, je jasno, da obstaja določen pritisk za čim večjim številom storitev. Vse to se kaže iz izračunanih primerjav med porabo sredstev v posameznih letih.

Naj se vrnemo k uvodni ugotovitvi o višini primanjkljaja, ki je nastal v letu 1970.

Kot je bilo iz zaključnega računa sklada za leto 1969 razvidno, je sklad tudi prejšnje leto zaključil s precejšnjim primanjkljajem, saj je znašal skoraj 572.000 din. Ta primanjkljaj je bil delno pokrit z likvidno rezervo iz preteklih let tako, da je iz leta 1969 ostalo nepokritih še okrog 176.500 din. Za kritje primanjkljaja, nastalega v letu 1970, je bila uporabljena likvidna rezerva v višini 35.000 din. Na ta način ostane nepokriti primanjkljaj iz let 1969 in 1970 v skupni višini prek 1.057.000 din.

Pred kmete — zavarovance se v tem trenutku postavlja ta dve vprašanji:

1. kakšen instrumentarij predpisati za financiranje zdravstvenega varstva po novem zakonu v letu 1971 in

2. kako pokriti obstoječi primanjkljaj?

Za rešitev prvega vprašanja je skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov za leto 1971 sprejela stališče, da je treba finančni načrt sklada postaviti v okviru, ki so določeni z republiškim družbenim dogovorom. To z drugimi besedami pomeni, naj bi čisti dohodek sklada

v letu 1971 znašal 5.779.000 din ali za 37,0 % več kot je znašala realizacija v letu 1969. Za doseg takega čistega dohodka bodo kmetje — zavarovanci morali plačevati 26 % od katastrskega dohodka negozdnih površin in od osebnega dohodka iz gozda ter po 70 din pavšala na člana zavarovančevega gospodinjstva. Lastniki negozdnih površin, ki niso zavarovanci tega sklada, bodo v l. 1971 plačevali 12 % republiškega prispevka od katastrskega dohodka, ki bo odstopljen skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov. Poleg naštetih dohodkov naj bi gorenjske skupščine občin prispevale v sklad 450.000 din za socialno ogrožene kmete na podlagi posebnih pogodb. Poleg teh ukrepov, ki omogočajo zbiranje sredstev v večji višini, se je zaradi regulacije porabe sredstev v ambulantnem in specialističnem zdravljenju skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov odločila, da zviša pri nekaterih oblikah zdravstvenega varstva participacijo in sicer pri splošnem ambulantnem zdravljenju od 20 % na 50 %, pri specialističnem zdravljenju pa od 20 % na fiksni znesek 10 din.

Za rešitev drugega vprašanja je skupščina odločila izlo-

čati v rezervo tolikšen del skupnih dohodkov, da bi bil dosednji primanjkljaj iz leta 1969 in 1970 pokrit najkasneje v treh letih.

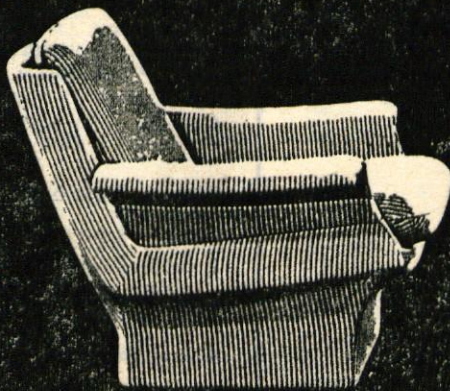
Če na kratko strnemo glavne misli tega sestavka, moramo reči naslednje: zdravstveno zavarovanje kmetov na Gorenjskem je zašlo v podobne težave, kot jih imajo ostali skladi zdravstvenega zavarovanja kmetov v SRS že nekaj let. Subjektivne krivde za tako stanje ne bi mogli najti. Stopnje prispevkov so bile na Gorenjskem do sedaj med najnižjimi v Sloveniji ob približno enakih pravicah iz zdravstvenega zavarovanja. Skupnost zdravstvenega zavarovanja je rizična skupnost kot vse ostale zavarovalne skupnosti in sloni predvsem na samofinanciranju. Ob porastu storitev in dokaj razviti zdravstveni službi je bilo treba računati tudi s tem, da se bo gorenjska skupnost približala ostalim skupnostim v Sloveniji. Z zavestjo, da ob enakih pravicah kot doslej ne bo več mogoče financirati sklada z enakimi sredstvi, bi morali zavarovanci z razumevanjem sprejeti ukrepe najvišjega organa skupnosti zdravstvenega zavarovanja.

Z. Bogataj

OD 10. APRILA DO 5. MAJA
VELIKA RAZSTAVA IN PRODAJA
V FESTIVALNI DVORANI NA BLEDU

POHIŠTVO
NAJNOVEJŠI MODELI

MARLESA
MEBLA
BRESTA
in **STOLA**
iz programa
1971 / 72

murka

Kako so SLAKI osvojili Ameriko(15)

»Se bolj kot podnevi je Chicago privlačen zvečer. Kilometerske ceste so en sam splet raznobarnih luči, reklam in žarometov. Življenje tod nikdar ne zamre, pločniki se nikdar ne izpraznijo. Na vsakem koraku srečaš kaj novega, kaj nenavadnega. Le neradi smo odšli spat. Utrip velemesta nas je popolnoma prevzel, omamil. Če bi utegnili, bi noč prebdeli kar sredi vrveža, ki pljuska ob temelje mračnih poslovnih stavb.

22. september. Pred nami je nova dogodivščina — ogled avtomobilske tovarne Ford. Industrijski gigant zaposluje 40 tisoč ljudi. Delovni procesi so tako fantastično usklajeni, da si navaden jugoslovanski smrtnik česa podobnega sploh ne more predstavljati. Posameznik je spremenjen v kolesce, v sestavni del dobro namazanega stroja, ki bruha iz sebe vozilo za vozilom. Ure in ure dolgo opravlja določeno operacijo in če slučajno zagreši napako, utegne resno ogroziti tok proizvodnje. Najbolj impresivni so kajpak prizori v končnem obratu, v montažni hali. Prek nje teče širok tekoči trak, ki prinaša ogrodja avtomobilov. Ogrodja prihajajo navidez brez kakršnega koli reda; enkrat podvoze in motor kombija, drugič limuzine, nato vitkega Mustanga itd. Računski stroji poskrbijo, da sleherno »okostje« dobi pravo karoserijo. Zmeda je izključena, pomote ali zamenjave so nemogoče. Izredno važno vlogo igra čas, ki ga merijo v stotinkah sekunde. Rezultat vsega naštetega sta dva avtomobila na minuto. Nepojmljivo!

SPREHOD SKOZI ČAS

»Popoldan sem bil gost gospoda Donat, vodilnega slovenskega bančnika v Chicagu. Da je res vodilni, se nazorno odraža v poplavi luksuznih nesmislov, kakršne si lahko privoščijo le najtežji bogataši. Sprejeli in pogostili so me kakor kralja. Obisk je trajal precej dlje kot sem računal. Pojedli in popili smo precejšnjo količino dobrot, zato sem naslednji dan ostal v postelji do dvanajstih ter zamudil tretji zaporedni ogled mesta. Nisem pa izpustil obisk Industrijskega muzeja. Sprehod skozenj je bil nepozaben. Prišlek nehoti dobi občutek, da so ga predstavili v preteklost, v obdobje porajanja tehnične revolucije, ko je človeštvo začelo intenzivno podjarmljati naravo ter ji izvabljalati poprej neznane skrivnosti. V muzeju hranijo parne stroje in lokomotive, s kakršnimi so osvojili Divji zahod, prve avtomobile, prva letala, staro orožje in orodje... Nekje v sredini imajo razstavljene

industrijske dosežke polpretekla dobe, med katerimi velja omeniti zlasti nemško podmornico iz 2. svetovne vojne, ujeto v bojih na Atlantiku. Seveda ne manjka tudi naj sodobnejših aparatov, jedrskih reaktorjev, umetnih satelitov in vesoljskih ladij. Zanimivo je, da skoraj vsak prikazani predmet brezhibno deluje, da ni zgolj model resničnih naprav, temveč ga je moč spraviti v pogon. Če se dotakneš ustreznega gumba, bo stekel kot nov. Hkrati s pomočjo slušalk poslušaj izčrpno razlago o nastanku in zgodovini posameznih eksponatov.

Svojevrstno posebnost razstavišča (nanjo so vodili zelo ponosni) predstavlja maketa chikaške glavne ulice. Hiše, trgovine in lokali v naravni velikosti so natančen posnetek zgradb iz leta 1910. V njih prodajajo isto blago kakor nekdanj. A ker je precej drago, smo se raje povzpeli v orjaški Boeing 747 'jumbo jet'. Prostorno notranjost so namreč preuredili v restavracijo.

INDIANAPOLIS — MESTO CRNCEV IN DIRKACEV

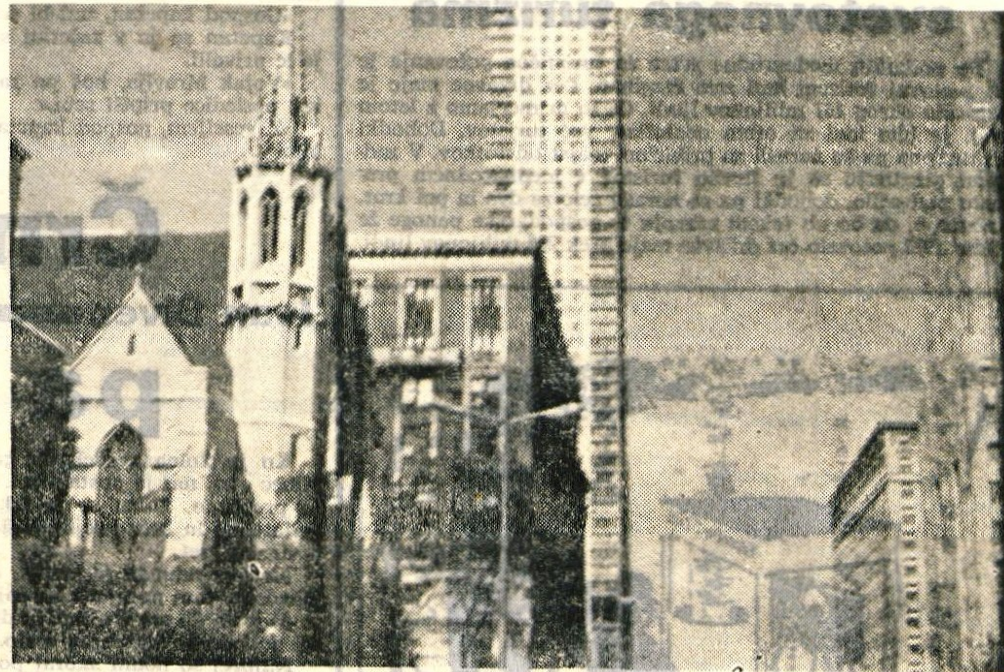
25. september. Pet burnih chikaških dni je minilo kot bi mignil in že se poslavljamo. S podzemeljske avtobusne postaje bomo odpotovali proti Indianapolisu.

Na peronih vlada obupna gneča. Službujoči policaj ji skuša biti kos. Zanimivo je, da namesto piščalke uporablja kar prste. Kljub temu dobro obvlada situacijo in energično preprečuje zastoje.

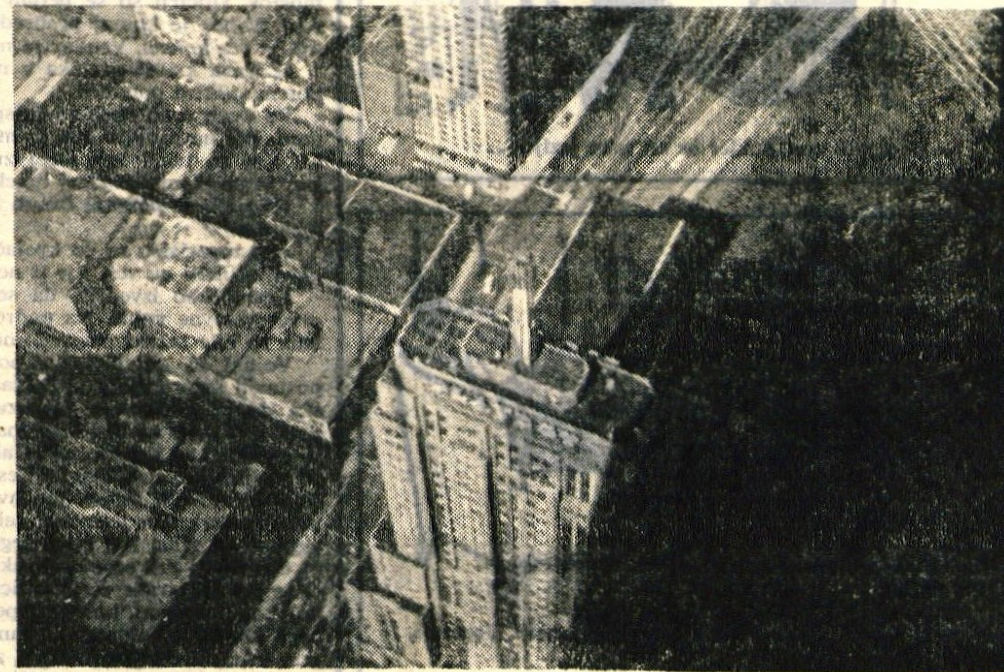
Celo uro smo vozili po podzemeljskem labirintu cest, ki so jih bili urbanisti prisiljeni umakniti s površja, kjer sedaj gospodari železnica. Zdijo se mi naturalizirana prispodoba ameriškega 'sveta teme', carstva Al Caponeja in njegovih pajdašev. No, Al Caponeja ni več, gangsterji pa namesto brzostrelk dandanes uporabljajo moderne, finejšie metode pritiska.

Osnovna značilnost zvezne države Indiana je nadvlada črncev nad belci. Crnci so v veliki večini. Samo v prestolnici Indianapolisu je razmerje nekoliko bolj izenačeno. Mesto drugače zapušča dokaj prijeten vtis; obilica zelenja mu daje domač izgled. Toda Evropejci ga poznamo predvsem po razvpiti dirkalni stezi, prizorišču številnih prvorazrednih tekmovalj, ki so doslej zahtevala okrog 50 smrtnih žrtev. Nesrečam botrujejo milijonske nagrade, zaradi katerih avtomobilisti brezglavo tvegajo.

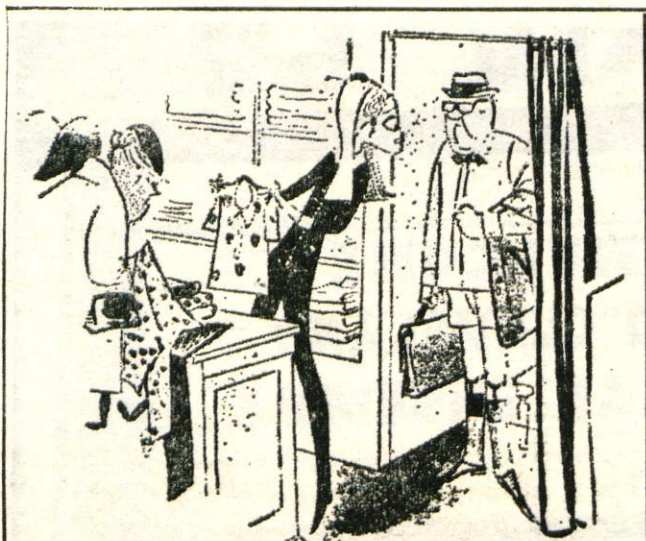
(Nadaljevanje prihodnjo sredo)

— Chicago

— Chicago z nebotačnika, imenovanega John Hancock center

— Ste prepričani, da ste bili oblečeni, preden ste začeli pomerjati?

Porast svetovnega turizma

Po podatkih mednarodne zveze za turistična potovanja je bil svetovni turizem lani zelo razgiban. Čez državne meje je potovalo okrog 167 milijonov ljudi. Če to primerjamo z letom prej, je bilo lani za osem odstotkov več turistov. Dohodki od turizma pa so narasli za približno enajst odstotkov. V zadnjem desetletju se je število turistov v mednarodnem prometu podvojilo, dohodki pa so narasli celo za dva in pol krat. Računajo, da bo ob takem razvoju te gospodarske panoge že v letu 1972 potovalo čez državne meje prek 200 milijonov ljudi.

— Ne upam ven, dokler se vsi tako jezijo...

— Napačna zveza... toda, če želite malo klepetati, izvolite...

Na meji na straži stati
ter na komita čakati,
prijetna naloga ni,
posebno sredi noči.

20

Spomladi so dobili starejši vojaki nove dolžnosti. Komanda 46. pešadijskega polka je dobila nalogo, da popravi ceste, ki povezujejo kraljevino Jugoslavijo z Bolgarsko, oziroma Grčijo. Poti so bile speljane prek gore Kajmakčelan. Precej je bilo zbitih še od solunske fronte, nekaj kilometrov pa naj bi jih vojaki naredili na novo.

Oficirji so se zavedali, da delo na Kajmakčelanu ne bo lahko, zato so izbrali samo najmočnejše vojake. Črnuha so izbrali med prvimi.

»Upam, da me ne bodo vzeli s sabo,« se je bal Žolna. Med prvo skupino ga niso izbrali. Pesnik se je delal še bolj klavnega, samo da ga ne bi vzeli s sabo.

»O, jaz pa bi šel, tovariši,« je bil navdušen Mihec. »Zelo rad. Če človek vidi več novega sveta, bolj je pameten.«

Manjkalo je samo še nekaj dni do odhoda. Sneg je ležal le na vrhu Kajmakčelana, čez dva tisoč petsto metrov visoke gore. Ostalo je pri tem. Gre samo Črnuh. Mihec se ni mogel sprijazniti, da bi ostal v dolini. Zavidal je Črnuhu. Ker je kazalo, da ga ne bodo vzeli s seboj, se je tik pred odhodom javil kapetanu.

»Gospod kapetan, rad bi šel z vami.«

Kapetan se je v začetku smejal, nato pa je le privolil.

»Vojak Mravlja, boš pa za kurirja. Toda vse posledice pripiši sebi.«

»Z veseljem, gospod kapetan,« je salutiral Mihec.

Črnuh, Mihec

Ivan Sivec

pa še Žolna

Ko je Žolna zvedel, da gresta Črnuh in Mihec oba, mu je postalo žal. Vendar je bilo že prepozno. Žolna se je žrl. Ostal je brez prijateljev in brez večjih možnosti, da bi šli v vinsko klet.

Na dan odhoda je zvedel, da gre na Kajmakčelan tudi potujoča kuhinja. Prostovoljno se je javil, da gre z njimi. Radi so ga sprejeli, saj je bilo navdušencev malo.

Najprej so hodili skoraj po ravnini. Tu in tam se je dvigal hribček. Ko so prišli do Črne reke, so jo morali prebresti, ker ni bilo mostov. Oficirji so se peljali čez reko z vozovi. Mihec je komaj prebredel reko. Segala mu je čez kolena. Vendar se niti prehladil ni.

»Zdrava kri se preteka v mojih žilah,« je potem večkrat poudaril.

Po dveh urah hoje so prispeli do vznožja gora. Pot navzgor je bila še mnogo napornejša. Ker so imeli že precej zrabljene čevlje, jim je po planinski travi drslo.

»Poglej!« je pokazal Črnuh Mihcu človeško lobanjo.

»Ja, tovariši,« se je krojač popraskal po glavi. »Nikoli ne veš, kje ti neha biti srce.«

Kasneje so izvedeli, da so okostnjaki iz prve svetovne vojne. Na področju Kajmakčelana so bile takrat namreč hude bitke.

Vojaki 46. pešadijskega polka so najprej postavili šotore v bližini bolgarske meje. Vojška drugih polkov se je razvrstila nižje ob poti. Vsi tisti, ki so bili doma zidarji, ali so se razumeli na kidanje, so delali škarpo, drugi pa so jim nosili kamenje. Cesto so tudi razširili in utrdili. Miha je navdušenje počasi minilo. Vsak dan je moral delati krepko, novega pa ni videl kaj posebnega.

Čez nekaj dni so se pomaknili malo višje, čisto do bolgarske meje. Oficirji so razložili vojakom, da naj bodo še posebej previdni pred komiti z bolgarske strani. Radi pridejo sem in ukradejo čredo ovac, zalogo hrane in podobno. Mihec je premišljeval. Ko bi bil

vsaj lahko kurir, kot mu je kapetan obljubil. Toda kaj, ko je pozabil na obljubo. Delati mora kot vsak drugi. Celo na stražo mora hoditi.

Na meji je bilo veliko pokopališče vojakov iz prve svetovne vojne. Lesenih križev je bilo več kot sto. Na pokopališču je tekla meja in zato je bilo eno od stražarskih mest prav na njem. Mihec se je bal že križev, kaj šele, da bi moral stražiti sredi noči in paziti na komite. Upal je, da se bodo kmalu premaknili kam drugam. Naredil se je bolnega. Kljub temu je moral opravljati dolžnost požarnega pri opremi.

Žolna je tudi že preklel samega sebe. Namesto, da bi samo pomagal pri kuhinji, je moral delati kot vsi drugi. Neznansko mu je bilo žal, da je bil prej tako navdušen. Misli je, da so na Kajmakčelanu vinogradi, ne pa samo trava in skale. Stražit na pokopališču pa tudi ne bi šel rad, čeprav jim je kakšen oficir vedno govoril:

»Boj se živega človeka, ne mrtvega!«

Naneslo je, da je moral na stražo Črnuh. Skrbno je preštel naboje, ki jih je dobil. Naj le kdo poizkuša, si je mislil. Mu bo že pokazal! Tudi, ko je prišla noč, se ni bal. Njegove velike oči so v temi zaznale vsako spremembo svetlobe. Ušesa je imel priostrena, da bi slišal teči miško. Križev se še malo ni bal.

»Oni ležijo tu, jaz bom pa kje drugje,« je premišljeval o vojakihi.

Sredi druge nočne izmene je zaslišal pok suhe vejice. Da bi bil manj viden, se je vrgel na tla in se zavlekel nekaj metrov v stran, kot so ga naučili. Slepo je gledal proti mestu, od koder je prišel pok. Puško je imel pripravljen za strel. Morda je bila le kakšna žival, si je mislil.

Zopet je zaslišal šum. Ni bila žival. Med praprotjo proti pokopališču se je moral nekdo vleči s telesom po zemlji. Komit! — Zastal mu je dih. Nato se je previdno zavlekel za gomilo. Imel je boljši pregled. Če je še bolj napenjal ušesa, je slišal le rahlo šelestenje trave. Nenadoma se mu je zazdelo, da je nekdo že čisto v njegovi bližini. Sunkovito se je obrnil. Nič ni bilo. Obšla ga je slutnja, da sovražnik ni daleč.

Čez čas se je zalesketalo nekaj med praprotjo. Nož! Napol je videl obrise ležečega človeka. Torej so pripovedi o komitih resnične. Zbal se je, da sta morda dva. Ko enega zasleduje, ga lahko drugi napade. Sklenil ju je ukiniti. Sleknil je plašč in ga položil poleg gomile. Nato se je po telesu zavlekel malo nižje.

»Stoj!« je zavpil z roko na ustih, da komit ne bi mogel točno določiti kje je. Nekaj časa je ležeča senca mirovala, nato se je vlekla naprej proti plašču po tleh.

Črnuh je čakal.

Vpiti ni hotel več, ker bi se izdal. Sklenil ga je ujeti živega. Pritisnil se je za gomilo in za vsak primer naperil vanj puško. Če komit vidi, kje je, bo imel še vedno dovolj časa, da ga ustrelji. Če pa se vleče proti plašču, ga bo naskočil od zadaj.

Komit je napredoval ped za pedjo.

Nenadoma je vstal in skočil proti Črnuhovu plašču. Zabodel je vanj nož, da se je zasadil močno v zemljo. Isti trenutek je izkoristil Črnuh. Hrbtno ga je naskočil in ga zbil po tleh. Nato je ustrelil v zrak, da so prišli po komita. Ugotovili so, da je nevaren tat in tihotapec.

Črnuh Jože je odlikovan za posebne zasluge z najvišjim kraljevim priznanjem,« so prebrali pozneje v četi pred postrojenimi vojaki celega polka. Črnuhu se je kar sitno zdelo, da ga vsi gledajo in občudujejo.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

187

— Starca bo nekega dne pobralo!
Ja, tako sta govorila.
— Pa sem moral v to prekleto Nemčijo! Moral zaradi vojske!
Tudi to je bila resnica.
— A ona ni mogla brez mene. Brez mene zanj ni bilo življenja. Vzela si ga je... Ne, na vsem svetu ni žene, ki bi človeka tako zelo ljubila in ki bi z drugim ne mogla živeti več. Raje v smrt kakor v posteljo k starcu...
Na tak oltar svoje bahavosti je dvigal Anno in Annino bogastvo, s katerim bi lahko kupil svet in si ga položil pred noge, če bi le hotel in čakal, da bi starost vzela njenega moža.
— Tovarne in banka na Dunaju. Tovarne v Trstu, Grazu in... kdo bi našteval vse... Pa je šlo vse k hudiču zaradi vojne, te proklete vojne!
Taka naj bo zgodba o Anni in njem za druge! Pred drugimi vendar ne bo odkrival, da ga je k hudiču poslala Anna sama. Vrnila mu je njegova pisma in terjala, naj bi ji njena vrnil.
»Pa jih nisem, nisem.«
Ni bil nor, da bi jih ji vračal, saj bi jo lahko izsiljeval, če bi se mu zahotelo.
»Ja, izsesal bi jo lahko. Izsesal že takrat, ko je bil še čas!«
A kaj, ko je bil takrat tepec, bedak, pravi bedak.
»Anna je bila mnogo bolj bogata kakor Anna-Marie!«
A kaj more! Dokler je človek mlad, je tepec.
»Tepec kakor fantin, ki bi ga skoro povozil!«
Anna-Marie? Ho, nikoli ni mislil, da punca

zares trapa za njim. Svoji pokojni materi je lahko hvaličen, da jo je osvojila namesto njega.
»Njo? Kaj mi je do nje? Nič lepega ni več na njej! Niti pogledal bi je ne, ko bi ne bilo vse njeno — od domače hiše do tiskarne, v kateri me je ustoličila.«
Vse to bo njegovo, čim bo dosegel ločitev.
»Ločitev?«
Pravzaprav se mu nič ne mudi. Anna-Marie je tako in tako včeraj, preden so jo odpeljali v Weilheim v bolnišnico, vse prepisala nanj.
— Rodila bom. Prav lahko umrem...
Ne bo jokal za njo. Grda je. Odkar ima golšo, je ne more več gledati.
»Pa je bila pred osmimi leti še tako lepa. Sladko, sedemnajstletno dekletce...«
Dan pred njegovim odhodom v vojsko je nehala biti devica. Vzela si jo je, kakor bi si vzela sleherni, ki bi mu prišla pod roke. Potem je z njo veseljačil ob nedeljah po Münchnu, ženi pa pisaril, da imajo vojaške vaje.
»Ho, to so bile vaje!«
Rad bi se zasmel, vendar mu je ob teh spominih vselej nekam tesno. Sam ne ve, kaj se je takrat dogajalo z njim. Ve samo, da je po vsem, kar je počel z ženo v osmih letih poprej, čutil do sebe nekakšen gnus in da je celo razmišljal, da bi si vzela življenje, čeprav je misel na samomor takoj nato zavrgel. Tisto noč pred odhodom v vojsko se mu je žena, ki je toliko pretrpela zaradi njega, zasmilila. Vse se je zmehčalo v njem, ko je videl, da ga žena kljub vsemu še vedno ljubi. Pa tudi lepa se mu je zdela, skoro tako lepa kakor takrat, ko jo je srečal v Grazu in ko se mu je zazdelo celo lepša od Anne ali vsaj kot nadomestek, ob katerem bo pozabil Anno.
»No, ja, dobra je bila, predobra z mano...«
Ženina dobrotu ga je pravzaprav vselej malce skelela, a tako kakor tisti večer pred odhodom še nikoli.
»Toliko, da se ji nisem razkril.«
Ne ve, kaj je bilo krivo, da se ni. Pozabil je. Toda moralo je biti nekaj, da se je v hipu premislil, vstal in šel ven, češ da se gre posloviti od očeta in mame, pa se je doma samo zapletel

z Anno-Marie.
»Je bilo njeno ime krivo, da sem se zapletel z njo? Anna-Marie je kakor Anna...«
Morda? Le kako naj bi vedel?
S tem se pred drugimi zaradi sedanje Anne-Marijine golše ni upal ponašati, saj so se mu drugi za hrbtom že tako ali tako zaradi tega smejali in se norčevali iz njega.
»Prava reč! Njeno imetje bo moje! Za posteljo pa ne manjka drugih!«
Nocoj bo spal z Micerl, čeprav se je zadnjič z njo sprl.
»Jezna je. Ni prvič,« misli na natakario v gostilni 'Herzogstand'. »V postelji bo na jezo pozabila. Pozabila kakor vsaka!«
Zato si zaradi tega ne bo delal skrbi ali pa se celo bal, da bo to noč moral biti sam brez ženske.
»Ja, Micerl!«
Voljna in mehka bo, čim ga bo zagledala.
Vsaj tako misli, preden stopi v gostilniški hrup.
»Micerl!« se nasmehne natakario.
Toda Micerl nocoj viha nos.
»No, daj! Vsaj zobke pokaži!« jo nagovarja še upehan od vožnje.
»O, saj ti jih bom, če ti jih ne bo kdo drug,« odrine njegovo roko, s katero bi jo rad požgečkal pod bradico.
»Te bo že minilo, ljubica,« sede v pivnico s hrbtom proti salonu.
»Ah, to ste vi,« ga pogledajo pivci.
»Če se ne motim, ste pripovedovali, da znate italijansko.«
»Znam. A kaj potem?«
»V salon poglejte. Neka Italijanka večerja tam.«
»Italijanka? Hm,« se okrene. »Vraže je lepa je,« mlaskne, čeprav ženo vidi le v hrbet in deloma od strani.
»Specialist ste!« nekdo namigne. »Bi si jo upali nagovoriti?«
»Nagovoriti?«
»Stavim, da ne upate!«

Zakaj ni več petja na vasi (2)

Vsako sredo, soboto in nedeljo zvečer so zapeli

V prejšnji številki smo začeli našo malo anketo o tem, zakaj ni več petja na vasi, s prispevkom Nika Tuška iz Železnikov. Na koncu je zapisal, da je bila osamljenost pri kmečkem delu nekdanji tudi med vzroki, da so ljudje več prepevali. Babičino pripoved potem takole nadaljuje:

Tudi svoja čustva smo naj-večkrat izražali s prepevanjem pesmi, ki je govorila o zapravljeni mladosti, izražala ljubezen do ljubljene osebe, veselje, žalost in podobno.

Res je, da smo se ob večerih fantje in dekleta večkrat zbrali na vasi, se pogovarjali in pozno v noč prepevali lepe domače pesmi. Resnici na ljubo pa moram povedati še, da se je potem, ko sem postala žena in mati s številno družino, zame — in isto velja tudi za druge žene — življenje bistveno spremenilo, kar se drži niti. Na vas oz. v krmčo je največkrat zaha-

jal le mož, jaz pa sem ostajala ob večerh s kupom domačih opravil ter s številnimi otroki sama doma. Mnogokrat sem s solzami v očeh poslušala ubrane glasove, ki so prihajali z vasi.

Na koncu svojega pripovedovanja je babica dejala:

Čeprav sama često godrnjam nad vsemi pridobitvami današnjega časa, moram le priznati, da družine ob večerih še nikoli niso bile tako kompletne kot prav danes, v času radia in televizije, ko je lahko tudi žena skupaj z možem in otroci deležna potrebne razvedrila. **Niko Tušek**

Kako je bilo na Beli

Jera Pičman, ki zdaj živi na Britofu in ki je že vsa leta dopisnice naše rubrike, nam je napisala, kako je bilo včasih s petjem na vasi na vseh treh Belah pod Storžičem, obenem pa je povedala tudi svoje mnenje, zakaj je to petje izginilo.

Današnji čas, današnje življenje je vzrok, da ni več petja po naših vaseh, saj je v zadnjih letih in desetletjih prišlo do velikih sprememb. Spomnim se nazaj, na čas po prvi svetovni vojni. Kakšni dve leti je bilo kar tiho. Ljudje so bili oblečeni v črno, žalovali so za sinovi in očeti, ki se niso vrnili iz vojske. Potem so prirasli mladi fantje, nekaj je ostalo starejših, življenje se je normaliziralo in spet se je začelo petje na vasi — kot pred vojno. Kmečki fantje so bili povečini doma. Če pa so hodili na delo, k obrtnikom ali kam drugam, so delali do šestih popoldne oz. zvečer, noč je bila pa njihova.

Jeseni in pozimi, ko so bili dolgi večeri, je bilo kar obvezno, da so vsako sredo, soboto in nedeljo zvečer zapeli na vasi. Na vseh treh Belah so bili takrat zelo dobri pevci. Zbirali pa so se takole: na Spod-

nji Beli je zavriskal fant, ki je to najlepše znal, s tem pa je poklical druge z vasi. Na Srednji Beli se je z vriskanjem oglašil drugi. Prišli so skupaj in že so zapeli koračnico proti Zgornji Beli, kjer je čakalo še nekaj fantov. Včasih so stopili k Bizjaku na kozarček vina, pa ne vselej, ker ni bilo denarja. Stopili so v krog in navadno začeli tele viže: **Ko psi zalajajo, potem Tam na vrtu, Moj fantič je na Trolsko vandro...** Pa še in še. Ena je bila lepša od druge. Peli so brez vsakih vaj, brez pevovodje, kar iz srca so jim donele pesmi. Nazadnje so zavriskali, da so se kar šipe na oknih tresle.

Danes pa tega ni več, ker tudi ne more biti. Danes skoraj ni več pravih kmečkih fantov in ne deklet. Vsak, ko naredi šolo, gre na delo, vstati mora ob petih, če dela dopoldne, gre spat ob enajstih in tako za petje na vasi res ni več časa. Kmetije so večinoma motorizirane. Koscev ni več, tistih koscev, ki so zjutraj že pred dnem zapeli in prav tako zvečer pozno v noč. Násadov ni več, kóruze več ne ličkajo skupaj, prav ob tem pa je bilo največ petja. Dekleta so zapela, ko so plela proso ali repo. Po končani žetvi se je slišalo petje in vriskanje. Zda vsega tega ni več. Tudi pri mrliču se kaj redko sliši tista **Gozdič je že zelen.**

Danes vsak zase drvi naprej. Ob nedeljah sedijo starejših možakarji v gostilni in obujajo spomine, mladina pa gre — namesto, da bi se zbrala skupaj in na svežem zraku na vasi zapela — rajši sedet med zidove v kino, kegljat in podobno, če pa je doma, ima dovolj umetnega petja po televiziji, radiu in na ploščah.

Vse lepe narodne slovenske pesmi, ki so se včasih pele po naših vaseh, ki so donele iz grl naših fantov, so že skoraj povsem izginile. No, saj jih slišimo še kdaj, samo tako romantično, naravno, kot nekdanj na vasi, ne zvenijo več.

Zavoljo vsega tega ni več petja na vasi, da. Takšno je moje mnenje, če pa kdo misli drugače, naj napiše.

Jera Pičman
(Naprej prihodnjič!)

Gorenjski
kraji
in ljudje

Utrjevanje prijateljstva med mestoma Sainte Marie aux Mines in Tržič

V petek, 5. marca, se bodo po prvem letu delovanja sešli na občnem zboru člani združenja prijateljev pobratenja med mestoma Sainte Marie aux Mines in Tržič. Plodno sodelovanje med občinama v nedrju Karavank in francoskih Vogeov je lani dobilo tudi širšo organizirano obliko — ustanovili so združenje, ki vključuje prijatelje obeh mest. Zato smo naprosili tajnika odbora tega združenja Alojza Bostiča za razgovor.

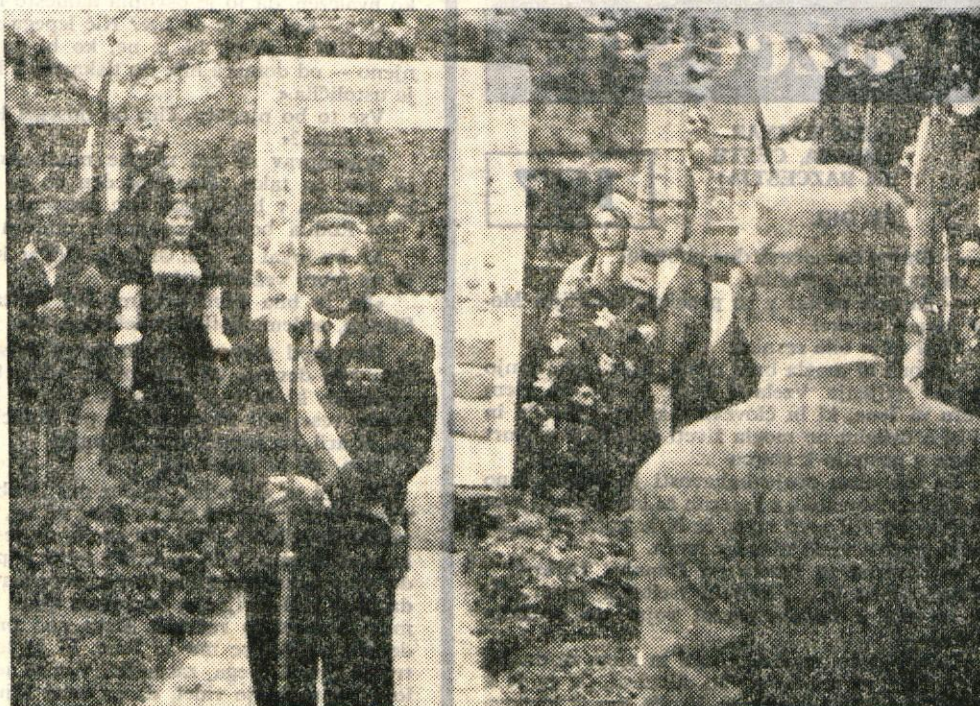
Zanimalo nas je najprej, kateri so bili tisti vzgibi, ki so privedli do tega pobratenja.

Bostič: Združila nas je sorodna usoda obeh mest v najtežjih dneh zgodovine obeh narodov. V nekaj nad 40 km oddaljenem Nateweiler Struetofu so nacisti med drugo vojno postavili eno največjih taborišč. Del tega taborišča je bil lociran v mestecu Sainte Marie in tu je bilo tudi precej slovenskih internirancev. Jetniki so gradili železniški predor. Prebivalci nekdanjega rudarskega kraja so trpinom pomagali, kolikor so skrivoma mogli, in jih tako opogumljali v boju za obstanek.

● Vzporednost je torej preizkušljiva: pod Ljubljem je

bilo taborišče, zloglasna podružnica zloglasnega Mautausna, francoski politični interniranci so kopali z južne strani ljubeljski predor in Tržičani so jim pomagali prav tako z enako človeško toplino in tudi z enakim tveganjem.

Bostič: Zamisel o pobratenju je vznikla ob prvem obisku slovenskih internirancev po vojni v Sainte Marie in hitro osvojila prebivalce obeh mest. O podrobnostih so se dogovorili ob obiskih občinskih delegacij v letu 1965. Presenečeni smo ugotovili, da je vrsta podrobnosti med obema mestoma: zgodovinskih, geografskih, v strukturi industrije in tudi v približno enaki velikosti obeh krajev. Temelji pobratenja dajejo ta-

Svečanost ob spomeniku slovenskim internirancem na Slovenskem trgu v Sainte Marie aux Mines ob obisku tržiške delegacije. V ozadju alzaška in gorenjska narodna noša. — (Foto: Lojze Bostič)

ko posebno vsebinsko dispozicijo, kakršne ni moč zaslediti pri podobnih pobratenjih.

● Letos praznuje to sodelovanje dva, čeprav še mlada jubileja?

Bostič: Da, leta 1966 smo v obeh mestih podpisali svečani listini pobratenja, zato bomo ob 5. obletnici tega dejanja poskrbeli, da bodo stiki postali še pogostejši in priskrbenjši. Za to pa se nam ponuja prva možnost na občnem zboru našega združenja, ki smo ga ustanovili pred letom.

● Kakšno je bilo sodelovanje v tem prvem letu med združenji prijateljev obeh mest?

Bostič: Že v lanskim zimskim počitnicah je bila na obisku pri mladih francoskih prijateljih skupina 15 učencev — smučarjev, ki so odnesli od tod nepozabne vtise. Ob francoskem državnem prazniku, 14. juliju, pa je bila na obisku v Franciji delegacija tržiške občine.

Ob tržiškem občinskem prazniku nas je poleg uradne delegacije obiskalo številno zastopstvo gasilcev iz pobratenege mesta. Naj posebej poudarim, da so jim tržiški kolegi pripravili kar najbolj prisrčen sprejem.

● Na občnem zboru boste sprejeli načrt nadaljnjega sodelovanja, razširitve teh stikov in drugih oblik zblíževanja med mestoma in narodoma?

Bostič: Že prej sem omenil, da želimo podpis listine ob peti obletnici potrditi kar najbolj svečano; 8. maja 1966 je bilo podpisano to pobratenje v Franciji, 29. maja istega leta v Jugoslaviji. Zato predvidevamo, da bo v letošnjih majskih dneh odšla na obisk

številnejša delegacija iz Tržiča. Ob tej priložnosti bo odprta nova cesta k mlademu naselju na sončni vzpetini nad mestecem. Dobila bo naziv Tržiška cesta. Iz Francije smo izvedeli, da bo ob njenem vznožju stal gorenjski kozolec v naravni velikosti. Tako bo v tem kraju še zunanji pomnik slovenske prisotnosti v srcih francoskih ljudi, saj v mestnem parku že več let raste slovenska lipa, ki jo je zasadil takratni tržiški župan in sedanjí predsednik združenja Tine Tomazin, pred dvema letoma pa so na Slovenskem trgu v središču mesta odkrili lep spomenik internirancem.

V juliju bodo svojim francoskim prijateljem vrnili obisk tudi tržiški gasilci, ki se že pripravljajo na to srečanje. Velik del sredstev bodo zbrali sami, pomagalo pa jim bo tudi naše združenje.

Številna so tudi prijateljstva med posameznimi družinami v obeh deželah, zato je zasebnih obiskov v Alzaciji in na Gorenjskem vsako leto več, sklepajo pa se nova poznanstva.

● Kaj pričakujete od občnega zbora, ki bo v petek?

Bostič: Združenje vključuje nad 160 članov. Naša iskrena želja pa je, da bi se razmahnilo tudi po številu članov, saj temelji to pobratenje na resničnih čustvenih osnovah, ne more pa priti do tolikšnega izraza, če je odziv premajhen, če veliko občanov morda za to dejavnost še ne ve, čeprav bi se marsikdo z vsem srcem pridružil. Se to: na občnem zboru bodo prisotni prejeli tudi izkaznice pobratenja, ki so enake za združenja v obeh mestih.

Razgovor je tekel še dalje. Predvsem ga je prevečala želja, da bi se temu gibanju pridružilo kar največ ljudi. Zato bo občni zbor odprl, da se ga bodo udeležili lahko tudi tisti, ki še niso člani združenja. In še na nekaj ne smemo pozabiti! Skupaj z republiškimi in občinskimi forumi zveze borcev se bo združenje zavzelo za dokončno ureditev taborišča pri Sv. Aní pod Ljubljem: letos bodo pripravili načrte, v prihodnjem letu pa bodo postavili nekatere taboriščne objekte, kakršni so nekoč bili — v spomin in opomin. Skrb zanje pa naj bi prevzeli mladinci iz Tržiča in pobratenege francoskega mesta. —ok

Spomenik internirancem v Nateweiler Struetofu, gozdni planoti, ki so ga Francozi postavili v spomin na 22 tisoč žrtve tega taborišča. Nad 70 m visoka betonska gmeta kraljuje nad pokrajino kot večer spomin na trpljenje desetisočev evropskih internirancev v Alzaciji. — (Foto: Lojze Bostič)

Delovna skupnost delovne enote tiskarna

ČP Gorenjski tisk Kranj

razglašja prosto delovno mesto

pomožnega delavca

Posebni pogoj: vojaščine prost in 1 mesec poskusnega dela.

Nastop dela takoj, po preteku razpisnega roka. Ponudbe sprejema tajništvo podjetja ČP Gorenjski tisk Kranj, Moše Pijade 1, do 10. marca 1971.

Na Voglu je okrog tri metre snega. Vse žičnice obratujejo že od srede februarja. Turisti pravijo, da je smuka odlična. — Foto: A. Zalar

Letošnja zimska sezona v Bohinju

Kot še nikdar

»Bohinj je čudovit. Skoraj teden dni sem že tukaj in vsak dan smo imeli sonce. Ne morem si predstavljati, kdaj je na Voglu zapadlo toliko snega, saj ga je menda okrog tri metre. Po moje pregovor, da ima dež v Bohinju mlade, velja samo za letne mesece.« Tako mi je minulo sredo popoldne, ko sem se vračal z Vogla, vsa navdušena pripovedovala starejša turistka iz Ljubljane. Bila je ena od mnogih, ki so ali pa še bodo del zimskih dni oziroma zimskega dopusta preživeli v Bohinju.

»Letos je pri nas res zelo živahno. Januarja sicer nismo imeli kaj dosti več obiska kot prejšnja leta ta mesec. Sicer pa je januar sploh bolj muhast mesec. Takrat navadno pade tudi največ snega. Pa je kar prav tako. Če je januarja dovolj padavin, potem vemo, da bo naša zimska sezona trajala vse do

prvomajskih praznikov. No letos smo lahko brez skrbi, da bo smučarska sezona na Voglu trajala do 3. maja,« je pripomnil vodja žičnic na Voglu tovariš Sežun.

Bohinj z Voglom je bil ta dan res podoben pravemu smučarskemu središču. Ski hotel je bil zaseden do zadnjega kotička. Podobno je bilo tudi v dolini v hotelih Zlatorog in Pod Voglom. Le v hotelih Jezero in v Bellevue je bilo nekaj prostora. Sicer pa je bilo tako v Transturistovih hotelih v Bohinju ves februar.

»Kaže, da bomo imeli letošnjo sezono v Bohinju največ gostov iz Hrvaške, Srbije, Holandske, Švedske in zvezne republike Nemčije. Tem pa se bodo kmalu pridružili še Američani (op. p. medtem so že prišli in bodo ostali v Bohinju devet dni), večja skupina Švedov in pre-

cej Italijanov. Skratka, sodeč po prijavah in rezervacijah bo letošnja zimska sezona v naših hotelih takšna kot še nikdar,« je poudaril šef računovodstva tovariš Feldin.

»In čemu pripisujete tolikšen uspeh?«

»Prepričan sem, da je k temu delno pripomogla lanska zimska sezona, ko smo v primerjavi s prejšnjimi leti mnoge stvari, predvsem pa kvaliteto storitev izboljšali. Zato tudi letos nismo imeli posebnih težav pri sklepanju pogodb. Po drugi strani pa smo letos mnoge stvari še izboljšali. Tako smo na primer povečali število strežnega osebja in organizirali zabavo. V hotelu Jezero je vsak dan razen ponedeljka odprt bar, v Zla-

torogu je glasba ob sredah, sobotah in nedeljah in v Ski hotelu na Voglu vsak dan razen torka. Prav gotovo pa smo najbolj zainteresirali goste za Bohinj z različnimi zimskimi paketi.

Uvedli smo tako imenovani vikend paket, ki traja od petka zvečer do sobote popoldne. Ta stane 131 dinarjev. Vanj pa je vključeno bivanje oziroma penzion v hotelih v dolini in uporaba vseh žičnic na Voglu.

Razen tega smo obdržali tudi tako imenovani turistični paket za tiste goste, ki ostanejo v Bohinju več kot tri dni. Ta stane 65 dinarjev. Delno pa smo izpopolnili tudi mladinski paket. Ta stane 35 dinarjev, vanj pa je vključen prevoz iz Ljubljane, Skofje Loke, Kranja, Radovljice do Bohinja, neomejen prevoz na vseh žičnicah in malica v bifeju na Orlovih glavah.

Različni paketi, kot jih imenujemo, se nam torej zelo dobro obrestujejo.«

»Omenili ste že, da pričakujete še večjo skupino Američanov in Švedov. Kako pa bodo sicer zasedeni vaši hoteli marca in aprila?«

»Ski hotel bo zaseden vse do konca zimske sezone. Podobno pa bo tudi s hoteloma Zlatorog in Pod Voglom v dolini. Večje skupine Nemcev in Italijanov so napovedane za drugo in tretjo nedeljo v aprilu, med prvomajskimi prazniki pa bodo vse hotele in Bohinj nasploh napolnili domači gostje. Pa tudi za 8. marec bomo imeli precej polno. Vmes pa bodo razna podjetja skupaj z našim smučarskim klubom pripravila še vrsto tekmovanj. Skratka, lahko rečem, da bo do konca zimske sezone nenapovedani gost sicer lahko dobil prostor v hotelu Jezero ali v hotelu Bellevue, medtem ko v drugih hotelih ne bo kaj dosti prostora.«

»Morda lahko kaj poveste tudi že o pripravah na poletno sezono?«

»O cenah ki vas najbrž najbolj zanimajo, bi za zdaj težko povedal kaj dokončnega. Trenutno za tuje goste veljajo dolarske cene, domači pa imajo popust. Kako bo poleti, pa še ne vem. Vem le to, da imamo že sedaj precej težav zaradi cen, ki naj bi veljale prihodnje leto. Te bomo morali kmalu določiti, žal pa ne poznamo še vseh ukrepov, ki bodo prišli.

Sicer pa bo sodeč po napovedih in rezervacijah tudi glavna sezona, ki bo trajala julija in avgusta, zelo dobra. Že sedaj imamo zasedenih okrog 40 odstotkov vseh zmogljivosti. Za ilustracijo naj povem, da smo nekemu našemu podjetju že obljubili okrog 7000 prenočitev v poletnih mesecih za njihove delavce. Od tujih gostov pa vsak dan prihajajo rezervacije iz Nemčije, Nizozemske, Švedske in od drugod.

Edina težava, ki še sedaj ne vemo, kako se ji bomo čimbolje izognili so kadri. Trenutno smo ta problem, kot sem že omenil, nekako rešili z osebjem iz naših obmorskih hotelov. Kako bo pa poleti? Potrebni bodo precejšnji napor, da bomo obdržali kvaliteto.«

»Tovariš Feldin, na različnih pogovorih o razvoju turizma v Bohinju je bilo večkrat omenjeno tudi sodelovanje s turističnim društvom oziroma turističnimi delavci v Bohinju. Kako pa letos kaj sodelujete?«

»Skoraj bi pozabil. Letos res dobro sodelujemo, tako vsaj pravijo tudi predstavniki turističnega društva. Turistično društvo smo namreč to sezono vključili v turistični paket. Tako sedaj kar precej gostov biva v zasebnih turističnih sobah, hranijo pa se v hotelih. Razen tega pa turistično društvo sodeluje tudi pri različnih prireditvah. Zato sem prepričan, da bomo tovrstno sodelovanje v prihodnje še bolj poglobili.«

A. Zalar

Hortikulturna ureditev Preddvora

Preddvor ima zaradi svojih naravnih lepote vse možnosti za uspešen razmah turizma. Kljub temu pa se posamezna društva le počasi in korakoma zavzemajo za razvoj turizma in ne izkoriščajo naravnih lepote svojega kraja. Poleg hotela Grad-Hrib je sicer majhno jezero Črnava, vendar je njegova okolica neurejena in zanemarjena. V nasprotju z lepo urejenim in lepim hotelom gostinskega podjetja Central Kranj, okolica naravnost odbija obiskovalce kraja. Prav bi bilo, da

bi turistično in hortikulturno društvo posadilo nekaj cvetličnih nasadov, okrasnega grmičevja, postavilo klop, uredilo sprehajalno pot in poskrbelo za odpadke nedelj-skih izletnikov.

Prepričan sem, da se bo hotel Bor le v skladu s svojo zanimivo in privlačno, predvsem pa hortikulturno urejeno okolico, lahko uspešno primerjal z ostalimi, najlepšimi turističnimi kraji Gorénjske.

E. T.

Te dni na Voglu: Pred Ski hotelom se ob sončnem vremenu prileže tudi opoldanski počitek.

Slikarska razstava Lojzeta Kirbiša v Prešernovi hiši

Lojze Kirbiš, slikar samouk iz Haloz razstavlja prvič samostojno vrsto občutenih krajin v akvarelni tehniki. Ob razstavljenih delih sicer ne bomo pretreseni in ne likovno vzbujeni, ker ne vsebujejo za današnji čas vznemirjujočega likovnega hotenja, ker se ne približujejo hlepenju za nečim novim v likovni umetnosti, ker so pač preproste stvaritve preprostega slikarja. Kirbiševi akvareli razodevajo željo človeka zapolniti vsakdanjo sivino z ustvarjalnim prodorom na področje, ki je izven vsakdanjega poklicnega dela. Veliko je danes ljudi, ki posegajo po čopičih in barvah, da bi sivi dan vsakdanjosti popestrili, ga polepsali z likovno ustvarjalnostjo in tako dejavno uničevali pasivnost, ki se jih polšača. V začetku je to povsem zasebna zadeva, posameznikova skritost v globoki privatnosti, odmaknjena pred pogledi tujcev. Kmalu

pa to ne zadošča več, kajti soočanje z ustvarjenim, z naslikanimi podobami porodi sprva skrito, kasneje vedno močnejšo željo pokazati ustvarjeno svoji okolici. Spremeni se relacija med ustvarjalcem in njegovim delom od prvotnega zasebnega dvogovora na širšo osnovo množičnega pogovora, v katerem skuša ustvarjalec najti potrditev svojemu delu, pokazati jim ga hoče, da bi ne bil več z njim osamljen, da bi svojim mislim našel potrdilo soljudi in svojemu delu občudovalce. Krog gledalcev, ki jim kaže svoje delo se širi, dokler tudi to individualno razkazovanje svojega dela ni dovolj ter je samo še korak do razstave v eni izmed galerij.

Tako stojimo sedaj pred Kirbiševimi akvareli in ugotavljamo, da se jim moramo približati bolj s srcem, kot pa z ostrim kritičnim očesom. Namreč ljubiteljskemu

slikarstvu se posvečajo tako preprosti kakor tudi šolani ljudje. Mnogi med njimi zaidejo v posnemanje modernističnih tokov umetnosti, drugi vztrajajo v tradiciji, za vse pa je značilno, da ne prinašajo inovacij v likovno dogajanje. Eni kažejo več in drugi manj umetniškega daru. Kirbiš je v svojih akvarelih pokazal nadarjenost in čustven pristop k slikarstvu pa tudi dobro obvladanje akvarelne tehnike in risbe. Motivno zajema podobe krajev iz Haloz ter slika tako, kot jih vidi, verno zapisuje njihove značilnosti. Včasih je že kar preveč dosleden opisovalec motiva, kar škoduje čisti likovni konceptiji. Ne zasleduje dosledno likovnih raziskovanj v svojem delu, pač pa pripoveduje in s to prisrčno govorico izpoveduje svojo vero v svoje delo.

Lojze Kirbiš je bil rojen leta 1919 v Prepoljah na Dravskem polju. Končal je tehnično tekstilno šolo v Kranju. Z risanjem se je seznanil že na gimnaziji v Mariboru, kjer ga je poučeval Albert Sirk, na Tehnični tekstilni šoli pa Črtomir Zorec. Po vojni se je mimo obveznih šolskih ur risanja izpopolnjeval v risarskem krožku v Mariboru, ki ga je vodil prof. Žagar, v Celju pa, kjer je nadaljeval svoje likovno izobraževanje je vodil krožek prof. Riba.

Sodeloval je na skupinskih razstavah leta 1943 v Mariboru, 1951 pa dvakrat v Celju. V jeseni 1969 je bil član slikarske kolonije »Zlata jesen« na Borlu in je kot njen član razstavljal v Ptuj. Razstava v Kranju je njegova prva samostojna razstava.

A. Pavlovce

Samostojen koncert

Pevski oktet, ki deluje v okviru osnovne organizacije sindikata v tovarni Jelovica v Škofji Loki, pripravlja marca prvi samostojni koncert.

Oktet je bil ustanovljen pred približno letom dni. Kljub temu pa je že dokaj uspešno nastopil na vrsti prireditve v Škofji Loki.

-lb

Jeseniški slikarji v Ravnah in Štorah

Poleg vsakoletnih športnih srečanj železarjev treh slovenskih železarn, so železarji v zadnjem času začeli sodelovati tudi na kulturnem področju. V soboto zvečer so v likovnem salonu študijske knjižnice v Ravnah na Koroškem odprli slikarsko razstavo slikarjev slovenskih železarn. Razstavo bodo iz Raven prenesli tudi v Štore. Prav bi bilo, da bi se po vzoru slikarjev — železarjev tudi ostala kulturna društva in organizacije jeseniške občine, pevski zbori in drugi začeli dogovarjati in navezovati z Ravnami in Štorami tesnejše kulturne stike.

P. U.

Z razstave Lojzeta Kirbiša v Prešernovi hiši. — Foto: F. Perdan

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Prejšnjo sredo smo pisali o Narodni straži v Kranju, o njenem pomenu (varovati meščanom imetje in življenje, dlje na podeželje njen interes in segel...) in o njenem razpadu v l. 1850.

Seveda ta »Krainburger Nationalgarde« ni bila nič

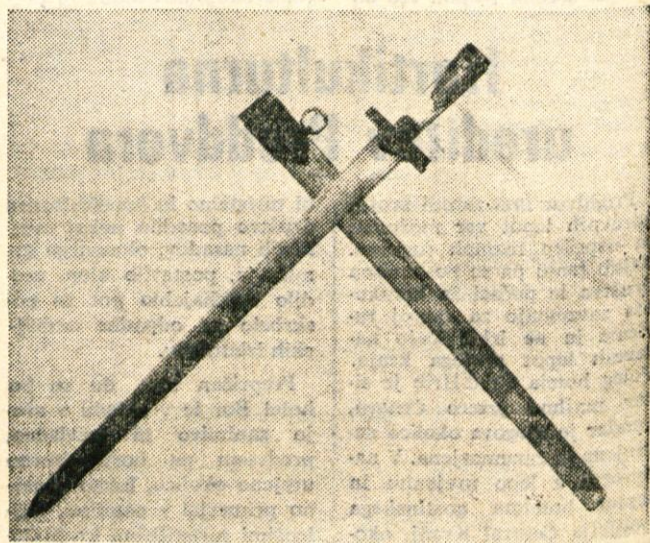
kaj slovenska. Poveljevanje in poslovanje je bilo nemško, njen poveljnik der Com mandant župan Lokar se je podpisoval »Locker«... Pri merek sprejemnice (Auf nahms-Karte) to nemško poslovanje dobro ponazarja.

Izkaznica Narodne straže v Kranju

Kot je poročal stari gardist Pučnik v »Gorenjcu« izpred sedemdesetih let, je bil tudi kranjski odvetnik dr. France Prešeren hočeš nočeš vključen v »štabo« Narodne garde kot »vojaški sodnik« (avditor). Bržčas se je pesnik le šegavo muzal tej svoji funkciji, ki so mu jo obesili, pač kot edinemu odvetniku v Kranju... Da ni bil Prešeren prav s srcem pri tej, v bistvu reakcionarni instituciji — saj je bil njen glavni namen v prvi vrsti varovati meščansko imovino — in da se ni povsem strinjal z gonjo proti komisarju Pajku, nam izpričuje pripoved pesnikove sestre Lenke.

V hudem letu 1848 je Narodni straži v Kranju nekoliko krat na misel prišlo, da bi odstavila Pajka, ki je takrat vodil glavarstvo. — »Tudi jaz sem šel z njimi,« je potem France pravil sestri Katrini. »So me primorali. Na stol sem se tam od zadaj nekje vsedel in ne ene besede govoril. Vganjali so strašen hrup. — Jaz pa le to pravim, da je Pajk pravičen. Ko bi se meni godilo, kakor se je godilo Pajku, grem tisti dan iz Kranja. — Pravičen mož take sorte kot Pajk, povsod službo dobi.« — Kar solze so mu šle doli, ko je sestri vse to pravil. C. Z.

Meč, kakršne so nosili pripadniki kranjske Narodne straže

Jeseniški vremenar

Na Lojzeta Tratnika sem naletel pri vremenski hišici blizu železniške postaje na Jesenicah. Vneto je pregledoval instrumente in podatke na registrirnem papirju.

»Kdo je postavil tole vremensko hišico?»

»Turistično društvo, menda pred približno sedmimi leti. Zanj se je takrat najbolj zavzemal dr. Milan Čeh.«

»Ali ste poklicni vremenolog?»

»Ne, 41 let sem delal v jeseniški železarni in se pri svojem delu v instrumentalnem oddelku seznanjal z različnimi meritvami plinov, dnevnih temperatur, pare in drugega.«

»Kateri instrumenti so v hišici in kako se zanjo zanima jo domačini?»

»Barometer, vlagometer, termometer, normalni, minimalni in maksimalni termometer. Naključni sprehalci in mimoidoči se ustavljajo zaradi radovednosti, sem pa čisto prihajajo le tisti, ki po lastnih dolgoletnih izkušnjah napovedujejo vreme. Sam pa hranim registrirni papir, ker se je že večkrat zgodilo, da so delovne organizacije in podjetja potrebovala vremensko sliko za razjasnitev in obnovo nesreč, neizidov in podobnega.

»Najbrž sami skrbite za urejenost instrumentov?»

»Da. Včasih pa jih je treba tudi preizkusiti in tedaj se odpravim na hidrometeorološki zavod v Ljubljano. Radi mi pomagajo.«

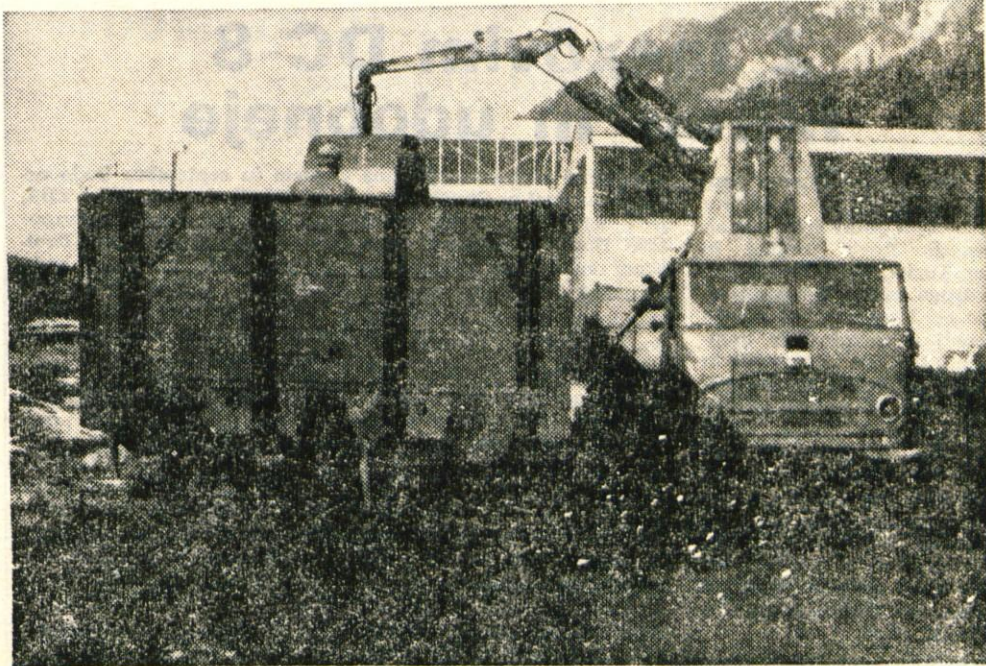
»Kje pa je na Jesenicah najbolj mráz?»

»Na mostu, pri TVD Partizan. Tam je temperatura skoraj vedno nižja za dve stopinji kot drugod. Na mostu vam klobuk mimogrede v Ljubljano odnese — če pod mostom pelje ljubljanski vlak.«

B. Blenkuš

Lojze Tratnik pregleduje vremensko stanje

Na Jesenicah so pred kratkim dobili nov prostor za skladiščenje premoga in drv. Prostor je ob novem industrijskem tiru, ki ga je Kovinotehna iz Celja zgradila na Jeseniškem travniku. Tudi delo pri razkladanju so mehanizirali. Doslej so premog ročno razkladali priložnostni delavci, odslej pa ga bodo razkladali s posebnim dvigalom. — B. B.

Pomerili se bodo v smučanju in kegljanju

Marca in aprila se bodo predstavniki kolektivov škofjeloške občine na sindikalnih športnih igrah pomerili v smučanju in kegljanju. Šport-

ne sindikalne igre imajo v Skofji Loki že dolgo tradicijo, saj jih prirejajo že več kot 10 let. Samo smučarskih tekmovalcev se je vsako leto udeležilo že več kot 200 članov sindikata.

Letošnje tekmovalstvo v smučanju bo v začetku marca, verjetno na Starem vrhu. Že sedaj pa so za tovarniške prave in za sestavo reprezentanc tekmovali delavci v LTH,

Jelovici in v Tehniku. Udeležba je bila povsod dobra. Predilnica, Alpina in Sešir pa tekmovala še pripravljajo.

Tekmovalstvo v podiranju kegljev bo aprila na avtomatskem kegljišču v Skofji Loki. Kaže, da bo udeležba dobra, saj je že sedaj težko dobiti prosto stezo, ker so člani delovnih kolektivov, ki bodo tekmovali, že začeli pridno vaditi. — Ib

Cenejša krmila

Pred kratkim so se sestali na rednem letnem občnem zboru člani društva rejcev malih živali na Jesenicah. Društvo šteje danes 250 članov. Imajo svoj dom, kjer prodajajo krmila za svoje člane in se sestajajo. Lani so imeli za približno 20 tisoč din večji promet, saj so prodali 97 ton krmil, kar je za 10 ton več kot leto poprej. Brez vakega dobička so svojim članom prodajali krmila, prodali aparat za valjenje piščancev, ker na Jesenicah za enodnevne piščance ni dosti zanimanja. V prihodnje pa morajo opraviti nekaj popravil, predvsem strehe in narediti novo ograjo. — B. B.

Tečaji prve pomoči

Pred kratkim je bil v radovljiški občini končan 80-urni tečaj za vodje in namestnike oddelkov prve pomoči v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. S temi tečaji so oddelki prve pomoči v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih izpolnili svoj sestav. V četrtek pa so se v občini začeli tudi 20-urni tečaji prve pomoči. Trajali bodo do 3. marca. — A. Z.

Bo Bled dobil novo čolnarno?

Blejska čolnarna, sestavni del grajskega kopališča, že nekaj časa ni več dobro rabila namenu. Skozi leseno streho je ob deževnem vremenu pronicala voda in namakala čolne. Letošnjo zimo

pa se je čolnarna končno porušila.

Upati je, da bodo še letos zgradili nov objekt. Ta pa naj bi bil tak, da bo privabljal obiskovalce, in ne odbijal kot doslej. — I. Olip

Okoli Cvitarjeve hiše v Logu pri Kranjski gori je cesta speljana v zelo ostrem in nepreglednem ovinku, zato niti ni čudno, da je bilo samo lani to kar pet nesreč. Komisija za vzgojo in varnost v prometu občine Jesenice je predlagala, da bi hišo odstranili ali pa cesto speljali severneje in se izognili ostremu ovinku. Predvidevajo, da bi za rešitev te prometne težave v zgornjesavski dolini potrebovali 500 do 800 tisoč dinarjev. — B. B.

VZEMITE DANES CENEJE

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI IN BREZ SKRBI V NASLEDNJO ZIMO

velejski lignit greje še vedno najceneje!

RUDNIK LIGNITA VELENJE

Z Inexovim DC-8 hitreje in udobneje

V okviru turističnega podjetja Interexport poslujeta samostojni potovalni enoti ali agenciji: Adria promet in Inex Turist. Inex Turist ima že drugo leto svojo poslovalnico na Jesenicah. Od drugih agencij se morda loči predvsem v tem, da se zavzema in prireja izključno le turistične dopustniške pakete za skupine in posameznike. Člani Inexovega kolektiva so spoznali, da današnji vse bolj zahtevni dopustniki poleg udobja vedno bolj težijo in zahtevajo tudi druge usluge. Prav zato so se odločili, da bodo svoje potnike prevažali v hotele in penzione samo z najetimi letali.

Njihovi lanske uspehi samo potrjujejo njihovo pravilno poslovno politiko. Dopustniških paketov v Palmi de Mallorci se je udeležilo 980 ljudi pa tudi delavci jeseniške železarne so se lani raje odločili za čimkrajšo in udobnejšo vožnjo z letali Inex Turista.

V Biograd na moru, kjer ima železarna svoj počitniški dom, je z letali odpotovalo okoli 1000 ljudi. V lanskem zimskem obdobju pa so imeli tudi nekaj dobrih dogovorov s skupinami mladih iz Beograda, Ljubljane in drugod. Prepeljali so jih v glavnem v naša smučarska središča: Kranjsko goro, Bohinj in na Kravce ter Avstrijo. Pri Inexu pa se ne omejujejo le na organiziranje dopustov za domače goste, ampak so v razmeroma kratkem obdobju poslovanja že uspeli poseči tudi prek meje. S potovalnimi agencijami iz Avstrije in drugod so sklenili nekaj dobrih pogojev in še bolj izpolnili vse svoje zmogljivosti.

Njihov program za letošnjo sezono pa je še bolj razveseljujiv in obetajoč. Pri Inexu pravijo, da z letali DC-8 lahko potujete v Moskvo za približno 1050 dinarjev, v Palmo de Mallorco za 1400 dinarjev, av-

gusta in septembra bodo organizirali dva poleta v ZDA, ob letni olimpiadi pa vzpostavili zračni most med Brniki in Münchnom. Poleti bodo odhajala letala z Brnikov proti Palmi de Mallorci vsak četrtek zvečer, vsako nedeljo bo polet na Veli Iž, vsako soboto pa bodo potovali v Pulj. Prvi letošnji paket turističnih storitev Inexa bo zajel predvsem zadarsko območje, otoke: Iž Veli in Dugi otok. 14-dnevni pension s prevozom vred bo veljal v glavni sezoni od 810 do 999 dinarjev, v predsezoni — julija in septembra — pa okoli 800 dinarjev.

Z Inexom potujejo gostje, ki želijo preživeti svoj dopust na lepih, turistično še ne prenaseljenih otokih zadarskega območja ali pa ob obalah tujih morij in oceanov — ob razmeroma nizki in sprejemljivi ceni. Domači in tuji dopustniki, ki želijo preživeti ure oddiha od prvega do zadnjega trenutka v prijetnem razpoloženju, brez nepotrebnega prenašanja prtljage in daleč stran od počitniškega vrveža na peronih in postajah, se posebno v zadnjih dveh letih vse pogosteje odločajo in potujejo v dogovoru z Inex Turistom.

S.

Za lepšo urejenost mesta

Na pobudo Gorenjske turistične zveze je tudi turistično društvo na Jesenicah pripravilo letni program dela. Letos bodo pripravili več akcij: za čistočo mesta in okolice, za lepšo hortikulturno ureditev in za splošno urejenost ter videz mesta. Najbolj prizadevnim meščanom bodo po končanih akcijah podelili srebrne značke in priznanja.

K sodelovanju pa nameravajo pritegniti tudi mladino po šolah, saj bodo razpisali natečaj za najboljši spis pod naslovom: »Kakšno naj bi bilo mesto in okolica glede na nadaljnji razvoj turizma.« Sklenili so, da se bodo tesneje povezali tudi s Hortikulturnim društvom Jesenice.

B. B.

Mlin in žaga v Praprotnem sta med najstarejšimi v Selški dolini. Čeprav sta objekta stara že preko 200 let, sta še izredno dobro ohranjena. Janko Dolenc, sin lastnika mlina in žage nam je povedal, da so ju pred leti popravili po načrtih zavoda za spomeniško varstvo. Danes ju ne uporabljajo več. Janko nam je povedal, da je imel pred tremi leti še mlinarsko obrt, ki se danes več ne izplača, saj je žita v dolini vedno manj in se je zato raje zaposlil v LTH. Pravi, da melje le za potrebe domačije. (Jk) — Foto: F. Perdan

Kranjčanka na kamniški tržnici

V primerjavi z drugimi kraji je kamniška tržnica za galskim domom dokaj skromna. Pa vendar tu srečamo prodajalce iz ljubljanske okolice, Komende, Tuhinjske doline, kar pa me je precej začudilo — celo iz Kranja. Ko sem se ondan sprehajal po tej tržnici, sem svoje dopisniško pero usmeril na prikupno mlado prodajalko.

Predstavljam Metko Ravnikar, 22-letno Kranjčanko, ki je o sebi tole povedala:

»Po poklicu sem trgovska pomočnica. Sedem let sem bila zaposlena v trgovskem podjetju Živila Kranj. Ko sem se poročila, sem se za leto dni preselila k možu v Litijo in takrat sem zapustila službo. Čez leto dni sva se spet vrnila v Kranj, toda zaradi sina Aleksandra se nisem mogla znova zaposliti.

Mož je po poklicu avtoklepar, toda ne opravlja svoje-

ga poklica. Dela v tovarni Sava v Kranju.

»Čigave izdelke prodajate? In zakaj ne v Kranju, ampak v Kamniku?«

»Prodajam jopice, šale, žabe, kape in drugo pleteno robo. Te izdelke dela v Kranju brat Janez, z mambo pa jih prodajava. Dvakrat na teden prodajava v Kranju in dvakrat v Kamniku. Pred novim letom pa sva prodajali vsak dan. Največ prodava okrog prvega in takrat, ko delavci dobijo plače.

Metka je povedala, da jo brat dobro plača. Rajši prodaja v Kranju, kjer pozna več ljudi. Kmalu se bo ponovno redno zaposlila, saj bo sina lahko dala v varstvo. Dejala je, da me pozna, ker so doma naročeni na Glas. Kdo bi si mislil, da se z Metko že tako dolgo poznavata — seveda le prek Glasa.

J. Vidic

Uspele VIII. zimske športne igre

Radovljčani so nepremagljivi

V soboto popoldan so se v Mojstrani končale letošnje tradicionalne zimske športne igre uslužbencev upravnih or-

ganov gorenjskih občin, ki jih je tokrat, kot prvič pred osmimi leti, organizirala občina Jesenice.

Na lanskem srečanju na Veliki planini, ki jih je organizirala občina Domžale, so prehodni pokal v trajno last osvojili tekmovalci in tekmovalke iz Radovljice. Organizator je zato pripravil nov prehodni pokal, ki je, vsaj za eno leto, spet v rokah radovljških tekmovalcev. Čeprav ne s tako veliko prednostjo, so vendarle prepričljivo zmagali in pokazali, da so trd oreh za ostale tekmovalce.

Vreme tudi letos organizatorjem in tekmovalcem ni bilo najbolj naklonjeno. Zlasti velja to za progo za veslalom, ki je bila precej poledela. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra, kakor tudi celotna prireditev, ki se je končala v hotelu Triglav v Mojstrani.

Kakor prejšnja leta so tudi letos tekmovali v veslalomu in sankanju — ekipno in posamezno. Vrstni red tekmovanja pa je naslednji:

Ekipno: 1. mesto: Radovljica s časom 8.49,4 (šest najboljših tekmovalcev in tekmovalk, 2. mesto so si letos priborili Kamničani s časom 9.10,2, 3. mesto so osvojile Je-

senice s časom 9.18,1, Domžale so osvojile 4. mesto s časom 9.31,8, Kranj s časom 10.21,1 in Škofja Loka s časom 10.46,0.

V veslalomu je nastopilo kar 15 žensk in 31 moških. Pri ženskah je prvo mesto osvojila Marinka Noč iz Radovljice s časom 0.48,1 pred Marijo Kovič iz Domžal, ki je dosegla čas 0.48,9 in Janko Ogris iz Kranja, ki je dosegel čas 0.55,9. Pri moških je bil najboljši Janez Kovač iz Kamnika, ki je dosegel čas 0.41,6, pred Francem Krnelom iz Radovljice, ki je dosegel čas 0.42,0 in Francem Rožičem z Jesenic, ki je dosegel čas 0.43,2.

V sankanju je nastopilo kar 24 žensk in 33 moških. Pri ženskah je osvojila prvo mesto Maruša Karmelj iz Radovljice s časom 2.21,4 pred Majdo Šnabelj iz Kamnika, ki je dosegla čas 2.21,9. Pri moških je bil najboljši Andrej Vindišar z Jesenic s časom 1.56,7 pred Antonom Ahačičem iz Tržiča, ki je dosegel čas 1.57,2. Najboljši so razen pokalov in diplom prejeli tudi lepe nagrade, zadnje uvrščeni pa lepe in bogate nagrade, za katere ne bi mogli trditi, da so bile le lažilne.

BILO JE PRED ŠTIRINAJSTIMI DNEVI

Spomladi bo najbrž takihle »spominov« na zimo še več. — Foto: F. Perdan

Morda bodo odgovorni spomladi bolje uredili radovljiško tržnico. — Foto: F. Perdan

Bodo za turizem v Poljanski dolini nastopili boljši časi?

Napotil sem se v Poljansko dolino. Želel sem povprašati turistične delavce, kako se pripravljajo na bližajočo se turistično sezono. Bodo letos imeli več gostov? Kakšne načrte imajo?

Turistična društva so v Poljanah, Javorjah, Gorenji vasi, Hotavljah in Trebiji. Povsod so mi povedali, da bistveno večjega števila gostov ne pričakujejo. Izjema je le Trebija, kjer upajo, da se bo letos število gostov povečalo. Sicer pa so tudi prenočitvene zmogljivosti povsod ostale skoraj enake.

In kakšne prireditve pripravljajo posamezna društva za goste?

V Poljanah pripravljajo že tradicionalen krompirjev bal. Drugi dve prireditvi: izvedba Tavčarjevega Cvetja v jeseni in semenj na Martinovo nedeljo nista še nič gotovega. Veliko si obetajo tudi z ureditvijo Visokega, a žal primanjkuje denarja.

Javorci so sprva nameravali pripraviti prireditev, na kateri bi prikazali gozdna dela. Zdelo se jim je, da to ne bi privabilo dovolj gledalcev. Nazadnje so se odločili, da bodo letos pripravili pravo kmečko ohceto.

V Gorenji vasi napovedujejo za junij partizansko prireditev, na kateri bodo obnovili nekatere dogodke iz medvojnih let. V prihodnjih dneh bodo nekoliko preuredili gostilno Pri kosmati glavi. Gostilna ima pripravljeno zanimivost na Hlavčih njivah — »čebeljak« za 16 oseb, kjer goste tudi postrežejo. Od tu je lep razgled na Gorenjo vas.

Velike in lepe načrte ima Slajka Hotavlj. Pripravili bodo dve večji prireditvi — dan šmarnic in semenj dan. Uredili in polepšali bodo kraj in uredili Slajko — vzpetino

nad Hotavljami. Zdi se, da so Hotaveljci tudi najdlje s kmečkim turizmom. V sodelovanju z DU nameravajo pripraviti tečaj za dekleta, kjer bi se naučila, kako je treba sprejeti gosta. Vaščane bo maja društvo popeljalo v najbolj znane slovenske turistične kraje. Tu naj bi se Hotaveljci marsikaj naučili.

Trebija ima za turizem najboljše možnosti — veliko število turističnih sob. Doslej

so bile te možnosti bolj slabo izkoriščene. Pravijo, da bo letos bolje. Posebnih načrtov nimajo, poskrbeli pa bodo za urejenost kraja.

Taki so torej načrti turističnih društev v Poljanski dolini. Zvedel sem, da je velika ovira tudi slaba cesta Trebija—Cerkno. Če bi bila cesta v redu, bi v dolino prišlo tudi več gostov iz Italije. Upajmo, da se bo tudi to kmalu uredilo.

J. Govekar

15 let volje in dela Pri Šobcu dobro gospodarijo

Zadnji občni zbor turističnega društva Lesce je bil posebno za udeležence iz drugih krajev Gorenjske nadvse prijetno presenečenje in dobrodošla sprememba. Medtem ko mnoga turistična društva iz manjših krajev komaj prenašajo vsa bremena različnih problemov in težav, životarijo ali pa so sploh neaktivna, so nam Leščani dokazali, kako se lahko le z dobrim gospodarjenjem in zavzetostjo pridobi še tako zahtevnega turista. V razmeroma kratkem obdobju so prizadevni vaščani iz Lesce napravili iz malega in nepomembnega prostora za letni oddih in razvedrilo rekreacijski kamp. Čeprav ima kamp hudo konkurenco na Bledu, je Šobec kraj, ki je tudi zunaj naših meja znan predvsem po prijetno hladni senci visokih borovcev, dobri oskrbi in vzorni organizaciji ter primerni izhodiščni točki v druge gorenjske kraje.

Petnajst let mineva, odkar so začeli s prostovoljnim delom čistiti jezero in urejati

okolico Šobca. Tedaj še največji optimisti niso niti slutili, da se bo Šobec razvil v tako znano letovišče. Samo leta 1970 so zabeležili okoli 10.000 domačih in tujih gostov. Največ je bilo Nizozemcev, Zahodnih Nemcev, Angležev in drugih, domači turisti pa so prihajali iz vseh krajev Jugoslavije. V skladu s svojimi možnostmi in potrebami so prizadevni Leščani svoj kamp nekoliko obnovili. Tudi letos bodo po predvidevanjih vanj vložili okoli 18 milijonov S din. Goste so privabljal tudi obdržali s koncerti godbe na pihala, ognjemeti, izleti v bližnjo okolico in drugimi prireditvami.

Turistično društvo Lesce, v katerega je včlanjen vsak tretji Leščan, je najbolj množična organizacija v vasi. Čeprav člani danes slavijo prej neslušteno, a zdaj toliko lepšo delovno zmago, niso popolnoma zadovoljni z razvojem turizma na vasi. Priznajo, da so iz objektivnih težav zanemarjali sodelovanje z mladimi na osnovni šoli, da bi lahko v večjem sodelovanju z Alp-skim padalskim centrom v Lescah privabljali več gostov in dosedanj izletniški turizem preusmerili v počitniškega. Turizem na vasi bi lahko pospešili le s primerno vzgojo prebivalstva in s predavanji. Prav v tem letu bodo priredili seminarje za receptorje in informacijsko službo.

Pravijo, da bi morali organizirati tudi več prireditev na vasi, ki bi še z večjo gotovostjo uvrstile Lesce med turistično zanimive in prijetne kraje.

Skratka, Leščani dobro vedo, da si tudi alpski turizem vse bolj utira svojo pot, korakoma sicer, a ne negotovo in obotavljaje. K njegovemu večjemu razmahu pa bodo ob tako objektivni in kritični oceni svojega dosedanjega dela in na podlagi lastnih izkušenj prav gotovo tudi oni veliko prispevali.

D. S.

Linhartov spomenik v Radovljici so domala zasuli s snegom. — Foto: F. Perdan

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

Darilne garniture za 8. marec

**Prevleke
za blazine po 10 din**

Center slepih

Škofja Loka
proda

revolversko stružnico

RTES-40 »Prvomajska«, leto izdelave 1962

Licitacija bo v petek, 5. marca, v prostorih centra slepih v Stari Loki 28, ob 8. uri dopoldan. Ogled je možen eno uro pred začetkom licitacije. Podrobne informacije se lahko dobijo na upravi centra. Prednost pri nakupu ima družbeni sektor.

Trgovsko podjetje
MURKA
Lesce
objavlja javno prodajo

**OSEBNEGA
AVTOMOBILA**
VW kombi, letnik 1967

Javna prodaja bo v soboto, 13. marca, ob 8. uri zjutraj pri upravni zgradbi v Lescah.

Industrija bombažnih izdelkov

Kranj

objavlja prosto delovno mesto

skladiščnika materiala

Pogoj: srednja strokovna izobrazba ali večletna praksa v skladiščni službi.

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.
Pismene ponudbe sprejema organizacijsko kadrovska služba podjetja.

GIMNAZIJA KRANJ

razpisuje prosto
delovno mesto

**UCITELJA
MATEMATIKE**
za nedoločen čas

Pogoj: visoka izobrazba ustrezne stroke. Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazilom o zahtevani izobrazbi na gimnazijo Kranj najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa.

Tekstilna tovarna

Sukno Zapuže

p. Begunje na Gorenjskem

razglašča več prostih delovnih mest

za zaposlitev žensk v proizvodnji

Pogoji: popolnoma zdrave, sposobne za delo na 4 izmene in stare nad 18 let. Prošnje za zaposlitev naj interesentke takoj oddajo splošno kadrovske službi podjetja.

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

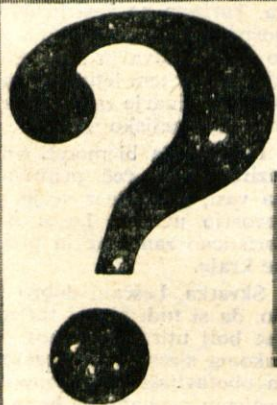
Vabimo vas, da izkoristite bančne usluge, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništva v inozemstvu.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse usluge na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in inozemstvu
- odobrava kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnem delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke položijo tudi pri inozemskih bankah s katerimi imamo posebne aranžmane o dvojezičnih in trejezičnih knjižicah in to v ZR Nemčiji, v Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako koristi v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju posluje vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

Kaj morate storiti v marcu?
SPOMNITE SE!

Seveda, naročiti morate premog!

LIGNIT iz Velenja je v marcu
10 din pri toni CENEJŠI,
kar velja izkoristiti.

Pričakujemo vas

Veleželeznina **MERKUR**
PE »KURIVO« KRANJ
Gorenjesavska 4,
telefon 21-192

mali oglasi

PRODAM

Prodaj pet let starega KONJA ali zamenjam za starega do 16 let. Naslov v oglašnem oddelku 909

Prodaj malo rabljen bok OTROSKI VOZICEK. Dagarin, Zasavska 25, Kranj 823

Prodaj krmilno REPO. Lahovec 21, Cerklje 910

Prodaj SLAMOREZNICO na motorni pogon in vprežni OBRACALNIK za seno. Sp. Bitnje 22, Zabnica 911

Prodaj dobra JABOLKA. Jama 32, Kranj 912

Prodaj 9 naseljenih AŽ PANJEV. Ni nujen takojšen prevoz. Obid Katarina, Gombovi 7, Podnart 913

Prodaj 300-litrsko hrastovo KAD za 300 din, RADIO vesna za 150 din, dve ZIMNICI z vzmetnicami za 400 din, ročni VOZICEK (200 kg) za 200 din. Zapltnik Janez, Golnik 57 914

Prodaj HRASTOVE STOPNICE 400 x 100 in več VRAT. Ogled v Zabreznici 46, »pri Kovaču«, p. Žirovnica 915

Valilnica v Naklem pri Kranju obvešča zainteresirane, da v letošnji sezoni prodaja enodnevnih piščance, bele lahke in rjave srednje teže pasme, vsako sredo in ne ob torkih, kakor prejšnja leta.

Zaradi selitve poceni prodaj dobro ohranjen KAVC, SOBNO ANTENO in dvokrilno OMARO. Dojčinovič, Kranj, Moša Pijade 44, telefon 23-759 916

Prodaj PRASICKE. Sp. Brnik 13, Cerklje 917

Prodaj 50 ton HLEVSKEGA GNOJA in DESKE za napuš. Srednja vas 50, Senčur 918

Prodaj KRAVO po teletu, dobra mlekarica in PLUG obrabalen. Bukovica 4, p. Vošice 919

Prodaj lepe SMREKOVE, BOROVE in HRASTOVE PLOHE. Naslov v oglašnem oddelku 920

Prodaj 100 GAJBIC za krompir in 200 kosov OPEKE monta 16. Slap 10, Tržič 921

Prodaj PRASICA in svinjsko MESO. Zabnica 61 922

Prodaj strešno OPEKO folc. Drulovka 46, Kranj 923

Prodaj dobro ohranjen globok OTROSKI VOZICEK (nemški). Ogris, Britof 74, Kranj 924

Poceni prodaj malo rabljeno BANJO in kombinirano PEČ za kopalnico. Velesovo 10, Cerklje 925

Prodaj LES za gruš in DESKE. Naslov v oglašnem oddelku 926

Prodaj delovnega VOLA in dobro KRAVO s teletom. Zg. Brnik 73, Cerklje 927

Prodaj dve KRAVI s teleti (sta prvič teletili). Celar Stane, Kranj, Jezerska cesta 48 928

Prodaj težko SVINJO po prašičkih za pitanje. Mišace 11, pri Otočah 929

Prodaj diatonično HARMONIKO. Praprotnik Metod, Ljubno 86 a, Podnart 948

MOTORNJA VOZILA

Prodaj registrirano JAVO 90 in MOTOR od Panonije 150. Gogala, Naklo 148, telefon 27-534 930

Prodaj MOPED in dva moška KOLESA. Kranj, Kidričeva 8 931

Prodaj MOPED T-12, letnik 1969 v dobrem stanju. Ozanič Igor, Zupančičeva 14, Kranj 932

Ugodno prodaj FIAT 750, prevoženih 30.000 km. Frelih, Hafnarjevo naselje 93, Škofja Loka 933

Najboljše ponudniku prodaj GARAZO v Kebetovi 20 (Vodovodni stolp). Izključna cena 14.000 din. Pismene ponudbe najkasneje do 5. marca 1971 na naslov: Vidmar Drago, Kranj, Kebetova 20 934

Prodaj FIAT 600 D, letnik 1961, po generalni in MOTOR java, letnik 1968. Cevka, Zakal 10, Stahovica 935

KUPIM

Kupim BETONSKI MESALEC od 80 do 100 litrov. Zima Francka, Žirovnica 59 936

Kupim 200 kosov STRESNE OPEKE (kikinda) 333. Močnik, Dvorje 65, Cerklje 937

STANOVANJA

V Kranju ali okolici iščem SOBO, po možnosti s kuhinjo. Gluhic Redžep, Sorlijeva 37, Kranj 938

V Kranju prodaj DVO-SOBNO STANOVANJE. Naslov v oglašnem oddelku 939

Prodaj takoj vseljivo TRO-SOBNO STANOVANJE v bližini Kranja. Naslov v oglašnem oddelku 940

POSESTI

Prodaj HISO z gospodarskim poslopjem, zelenjavnim vrtom, sadovnjakom, zemljišče primerno za vikend, v bližini Jesenic na Gorenjskem. Poizve se pri Krelj Antonu, Škofja Loka, Kidričeva 4 941

ZAPOSLOTITVE

INSTRUIRAM fiziko — matematiko. Renčelj Tatjana, Nazorjeva 12, Kranj 942

Iščem DELAVCA za cementarsko obrt. Naslov v oglašnem oddelku 943

VAJENCA za radiomehanično stroko sprejemem. TV radio servis Lukež Marjan, Titov trg 22, Kranj 944

Mlajši UPOKOJENKI nudim hrano in stanovanje za varstvo eno leto starega otroka in pomoč v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 945

OSTALO

SPREJEMAM NAROČILA za stavbna mizarska dela. Markun Franc, mizarstvo, Ribno, p. Bled 987

Julka Mandelj, Jelenčeva 15, Kranj, obveščam, da nisem plačnica dolgov, ki bi jih napravila posvojenka Mandelj Danica 946

PRIREDITVE

GOSTILNA ALEŠ na Bregu priredi v soboto, 6. marca, ob 19. uri ZABAVO samo za ženski spol — tudi moški niso izključeni. Prav tako bo ZABAVA tudi na DAN ZENA v ponedeljek, 8. marca, s pričetkom ob 16. uri. 947

Kranj CENTER

3. marca slov. barvni film RDECE KLASJE ob 16., 18. in 20. uri

4. marca franc. barvni CS film MEDVED IN PUNČKA ob 16., 18. in 20. uri

5. marca danski barv. film DEVICA IN VOJAK ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIC

3. marca amer. film POSTNA KOČIJA ob 16., 18. in 20. uri

4. marca amer. barv. film TARZAN IN DECEK IZ DZUNGLE ob 16., 18. in 20. uri

5. marca franc. barv. film MEDVED IN PUNČKA ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

3. marca franc. barvni CS film MEDVED IN PUNČKA ob 17.30 in 19.30

4. marca amer. film POSTNA KOČIJA ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

3. marca zah. nemški barv. film HELGA IN MIHAEL ob 17.30 in 19.30

Sreča obiskala loško gospodinjstvo

Sreča je čudna stvar. Obišče te, ko jo najmanj pričakuješ. In pretekli četrtek se je sreča nepričakovano nasmehnila gospodinjji N. S. iz Škofje Loke. zadetek na loteriji ji je prinesel kar 150 novih tisočakov.

»Izid žrebanja sem najprej videla v Dnevniku že v četrtek popoldne. Kasneje sem poslušala še radio. Številka se je ujela. No, reči moram, da nisem bila posebno preseščena. Takoj v petek sem šla v Ljubljano, da bi se prepričala, če ni pomote. Šele tam so me prepričali, da sem res dobitnica prve premije.«

● Redno igrate na loteriji?

»Že dvajset let skoraj redno. Prej nisem dobila nikoli več kot 80 din. Dobila pa sem vedno toliko, da nisem imela izgube.

Srečke kupujem pri pismonoši. Tudi to sem vzela pri njem. Navadno kupim dve, nimam pa nobene sistema. Moram povedati, da tudi ostali družinski člani radi kupujejo srečke. Pismonoša vedno pravi, da jih največ proda pri naši hiši.«

● In kaj boste z denarjem?

»Brez davka mi je ostalo čistih 135 tisočakov. Denar sem že vložila na banko. Sicer pa bom hčerki pomagala dograditi hišo, sinu kupiti avto, nekaj pa bova porabila z možem.«

Srečna dobitnica prve premije pa se ni prav nič spremenila. Še vedno je zaposlena v neki loški ustanovi. Pravi, da bo tam tudi ostala, saj bi se po tolikih letih kar težko ločila od dela, ki ga opravlja.

J. G.

4. marca premiera amer. barvnega CS filma SESTANEK S SMRTJO ob 17.30 in 19.30

5. marca amer. barvni CS film SESTANEK S SMRTJO ob 17.30, premiera francoskega barvnega filma BOJ ZAKOVE GREŠNICE ob 19.30

Kranjska gora

4. marca franc. barv. film EROTISSIMO

Radovljica

3. marca amer. barv. film PETERICA V AKCIJI ob 18. uri, angl. barvni film OH! KAKO KRASNA VOJNA ob 20. uri

4. marca franc. barv. film OPOJNI VONJ DENARJA ob 20. uri

5. marca angl. barvni film OH! KAKO KRASNA VOJNA ob 20. uri

Bled

3. marca franc. barv. film VELIKA LJUBEZEN ob 17. uri, angl. barvni film ZA KRVNIKE NI MILOSTI ob 20. uri

4. marca angl. barvni film ZA KRVNIKE NI MILOSTI ob 17. in 20. uri

5. marca amer. film INSPEKTOR MADIGAN ob 17. in 20. uri

Škofja Loka SORA

3. marca amer. barvni film CE BI... ob 18. in 20. uri

4. marca amer. barvni film ZADNJE POLETJE ob 20. uri

5. marca amer. barvni film ZADNJE POLETJE ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

3. marca mehiški barvni film MONTEZUMOV ZAKLAD ob 20. uri

5. marca angl. barvni film CE BI... ob 20. uri

V KRANJU

SREDA — 3. marca, ob 19.30 za IZVEN: Jovanovič: ZNAMKE, NAKAR SE EMILIJA, gostuje SNG Drama iz Ljubljane. Mladini pod 18 let vstop ni dovoljen.

PETEK — 5. marca, ob 19.30 M. Frisch: ANDORRA zaključena predstava za članice Socialistične zveze Skupščine občine Kranj.

Kri in razbita pločevina na naših cestah

Morda mi bo kdo očital, da je ta prispevek napisan pod zelo grozljivim naslovom. To je res, prav tako pa je res, da so grozljivi in vznemirljivi tudi podatki o številu in posledicah prometnih nesreč in prav na ta neizpodbitna dejstva naj bi vozniki in drugi uporabniki cest malo bolj pomislili.

Vsi, ki se ukvarjajo s cestno prometno varnostjo in problematiko, se zavedajo, da s statističnimi prikazi števila, vzrokov in posledic prometnih nesreč le-tih ni mogoče preprečiti, ker krivec za prometne nesreče ni statistika, temveč skoraj vedno človek — kot voznik ali kot pešec.

V časopisih dnevno prebiramo krajše vesti o prometnih nesrečah. »Zaradi neprimerne hitrosti je voznik osebnega avtomobila zapeljal s ceste in se z vozilom prevrnil, voznik ali sopotnik podlegel poškodbam, telesno poškodovanih toliko, materialna škoda na vozilu...«, trčenje osebnega in tovornega avtomobila zaradi nepravilnega prehitavanja, izsiljevanja prednosti, pešec neprevidno prečkal cesto itd.« Take vesti so za marsikoga morda senzacionalne, saj smo se nanje že navadili, saj to ni nič posebnega, ker je to vsakodnevni pojav. Kdor misli tako, je tudi sam kot voznik ali pešec — uporabnik ceste — brezbrizen za vsa opozorila in pri tem ne pomisli, da se prej kot slej tudi njemu lahko pripeti nekaj podobnega.

Pa pogledimo letno bilanco o prometnih nesrečah v letu 1970 na cestah na območju občine Kranj. Navedeni podatki niso prav nič senzacionalni. Za temi številkami se skriva mnogo gorja in bolečin, predvsem v tistih primerih, ko je zaradi prometne nesreče nekdo zgubil življenje, ko je zaradi poškodb postal invalid ali pa utrpel veliko materialno škodo.

Na cestah na območju občine Kranj je bilo v letu 1970 skupaj 918 prometnih nesreč. (Če to število delimo s 365 dni v letu, je to 2,51 % nesreč dnevno). Od 918 nesreč je bilo 208 nesreč z materialno škodo nad 5000 din, s telesnimi poškodbami in smrtnimi primeri, 710 nesreč pa samo z materialno škodo do 5000 din.

Posledice prometnih nesreč: 28 ljudi je zgubilo življenje, od tega 25 odraslih in 3 otroci, 221 oseb je bilo telesno poškodovanih, in to 198 odraslih in 23 otrok. Poleg tega pa je nastala tudi ogromna materialna škoda. Kaj naj dodam k navedenim podatkom? Morda samo to, da se pločevino (vozilo), če ni popolnoma uničeno, še lahko popravi, človeku, ki je postal invalid, pa ni več možno vrniti zdravje in normalno sposobnost za delo, še manj pa mrtvim vrniti življenje.

Pri vsem tem pa je potrebno omeniti tudi vzroke prometnih nesreč, ki bi jih po razpoložljivih podatkih razvrstili takole:

— neprimerna hitrost	203 nesreče
— nepravilno prehitjevanje-srečevanje	198 nesreč
— prekratka varnostna razdalja	182 nesreč
— izsiljevanje prednosti	162 nesreč
— vinjenost voznika	86 nesreč
— nenadno in nepravilno prečkanje ceste	40 nesreč
— divjad in druge ovire na cesti	21 nesreč
— okvare na vozilih — gume	17 nesreč
— psihično stanje voznika (utrujenost — nenadna slabost)	9 nesreč
To je skupaj	918 nesreč

Ob koncu naj omenim še to, da je bilo od 918 nesreč kar 637 nesreč v naseljih, 281 pa zunaj naselij na odprtih cestah. Lahko bi naredili primerjavo za leto 1969-1970, vendar naj zadostuje le podatek, da je bilo leta 1969 na območju občine Kranj 810 prometnih nesreč. Torej 108 nesreč manj kot leta 1970, kar je dokaz, da je to težko zlo v nenehnem porastu. Pomislimo, kam nas to vodi?

M. Mažgon

nesreče

AVTOMOBIL ZADEL PEŠCA

V Betonovi ulici na Kokrici je v petek, 26. februarja, okoli osme ure zvečer voznik osebnega avtomobila Blaž Bukovnik iz Kranja pri vojaških kasarnah z desnim blatnikom avtomobila zadel vojaka Stanka Polovška, ki je hodil kot levi v skupini treh vojakov po desni strani ceste. V nesreči je bil Polovšek težje ranjen in so ga prepeljali v bolnišnico.

ŠE ENA NEZGODA PEŠCA

Dve uri kasneje se je v petek, 26. februarja, v isti ulici na Kokrici pripetila še ena prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Jože Stern iz Kranja je zadel s prednjim delom vozila Jožeta Horvatiča iz Kranja, ki je stal na desni strani ceste. V nesreči je bil Horvatič huje ranjen in so ga prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

NEZGODA PRI LETALIŠČU

V soboto, 27. februarja, popoldne je pri odcepu za letališče na Brniku zaradi neprimerne hitrosti na spolzkem in zasneženem vozišču zavozil v desno s ceste in trčil v reklamno tablo voznik osebnega avtomobila Ivan Kogovšek iz Celja. Avtomobil se je prevrnil in obstal na strehi. Ranjen ni bil nihče. Škode na vozilu pa je za 9000 din.

TRČENJE NA POLEDENELI CESTI

Na poledeneli in spolzki cesti prvega reda v Bistrici pri Naklem je v soboto, 27. februarja, popoldne v bližini gostilne Potočnik začelo zanašati voznika osebnega avtomobila Andreja Roglja iz Ljubljane. Avtomobil je obrnilo za 90 stopinj, pri tem pa je z zadnjim delom trčil v nasproti vozeči avtomobil, ki ga je vozil Milivoj Lapuh iz Ljubljane. Sopotnica v Lapuhovem avtomobilu je bila v nesreči laže ranjena. Škode na vozilih je za 10.000 din.

ŠE ENO TRČENJE V BISTRICI PRI NAKLEM

V Bistrici pri Naklem se je v soboto, 27. februarja, pripetila še ena prometna nesreča. Voznica osebnega avtomobila Marija Ahačič iz Ljubljane je na poledeneli cesti izgubila oblast nad vozilom in je avtomobil zaneslo s ceste. Iz nasprotni smeri pa je pripeljal voznik osebnega avtomobila Srečko Severnik iz Celja, ki ga je na poledeneli cesti prav tako začelo zanašati in je trčil v avtomobil voznice Ahačičeve. V nesreči ni bil nihče ranjen, škode na avtomobilih pa je za 12.000 dinarjev.

L. M.

KAVA
ŽIVILA
V NOVI
EMBALAŽI
ŠE
BOLJŠA

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, malooglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Odperto občinsko prvenstvo SD Alpes

SD Alpes je bil v nedeljo organizator odprtega občinskega prvenstva v smučarskih tekih. Nastopilo je nad 50 tekmovalcev v vseh kategorijah. Na odlično pripravljenih progah je bil najbolj zagrižen boj pri članih. Med seboj so se za najboljša mesta namreč udarili Gorjani in Triglavci.

VRSTNI RED: mlajši pionirji (2 km): 1. Eržen, 2. Urh (oba Alpes), 3. Solar (Triglav); **mlajše pionirke (2 km):** 1. Munih, 2. Bernik (oba Olimpija), 3. Gartner (Alpes); **starejši pionirji (3 km):** 1. B. Kordež (Alpes), 2. Lotrič, 3. Jelenc (oba Triglav); **starejše pionirke (2 km):** 1. M. Fister, 2. S. Fister (oba Triglav); **mlajši mladinci (4 km):** 1. M. Kordež (Alpes), 2. Lotrič, 3. Zupanc (oba Triglav); **mlajše mladinke:** 1. Bizant (Olimpija), 2. Lotrič (Triglav); **mlajši člani (8 km):** 1. Hren (Olimpija), 2. Jelenc (Alpes), 3. Nikšič (Triglav); **člani (12 km):** 1. Doran, 2. Kobilica (oba Gorje), 3. Lotrič (Triglav); **članice (5 km):** 1. Hočevnar (Olimpija).

Za jugoslovanski memorialni pokal Janez Krišelj končni zmagovalec

V Mrkopolju je bila v nedeljo s tekom na 20 km sklepna dirka smučarskih tekačev za I. jugoslovanski memorialni pokal. Največ uspeha so imeli tekmovalci Slovenije, ki so osvojili prvo mesto v posamezni in ekipni konkurenci.

S petim mestom na zadnjem tekmovalstvu je član Alpes Janez Krišelj dosegel prvo memben uspeh. Bil je na vse štiri tekmovalje — Dražgoše, Igman, Mavrovo in Mrkopolje — med najboljšimi pripravljenimi. V ekipni konkurenci je pripadla mu je zmaga v končni razvrstitvi I. jugoslovanskega memorialnega tekmovanja (tekmovalci mora preteči 20 km s puško na rami in na strelišču še oddati po pet streliv v tarčo). Drugi je bil Slavko Premože (Dol pri Ljubljani), tretji Roman Seljan (Alpes), četrti pa Jaka Reber (Radovljica). V ekipni konkurenci je bila v končni uvrstitvi najboljša ekipa Slovenije pred Slovenijo II in ekipa JLA Kranj.

Vsa štiri tekmovalstva so segla namen, predvsem na velja za tekmovalca na Mrkopolju, saj jim je šlo le za večjo popularizacijo smučarskega teka v sosednjih republikah.

ZMRZNJENA ZELEJAVA
V VSEH VEČJIH PRODAJALNAH
ŽIVILA KRAJ

Zahvala

Ob tragični izgubi naše ljube mame, stare mame, sestre in tete

Ivane Frantar

upokojenke

so iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje in vence. Posebna zahvala za dolgoletno zdravljenje dr. Antonu Matinčiču in dr. Vilku Rusu, zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Jesenice. Posebna zahvala Kartonažni tovarni Ljubljana, obrat Lepenka Tržič za poslovilne besede pri odprtem grobu in vsem, ki so nam izrekli sožalje. Iskrena hvala prečastiti duhovščini za pogrebne obrede ter pevcem za ganljive žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mož Peter, sinova Peter in Tone z družinama, brat Anton in drugo sorodstvo

Tržič, 24. februarja 1971

F. Štagar

1 vprašanje 3 odgovori

Smučarska sezona je na višku. V zadnjih dneh je zapadlo še nekaj snega, tako da je smučanje v naših zimsko športnih središčih zares prijetno. Ob lepih in sončnih sobotah in nedeljah se smučičarji spreminjajo v mravljišča. Veliko pa je tudi takih, ki jo mahnejo na bele poljane sredi tedna, če imajo prost dan ali dopust. Trije takšni smučarji so gostje naše današnje rubrike. Z njimi smo se pogovarjali v ponedeljek na Krvavcu. Vprašali smo jih, zakaj so se prav danes, v hladnem vremenu, odločili za smučanje.

● **FERDINAND SKET**, Kranj: »Letošnjo zimo sem že večkrat prišel na Krvavec, vendar službeno kot gasilec. Smučam pa danes prvič. Na to prilžnost sem moral dolgo ča-

kati, čeprav imam smučanje izredno rad. Izkoristil sem 10-dnevni dopust in bom zato ta teden še enkrat prišel na krvavsko smučišča, potem pa bom odšel k ženinim staršem na Dolenjsko. Mislim, da me bo današnja smučarija stala okrog pet jurjev z jedačo in pljačo vred. Nekaj moraš pojesti in popiti. S Krvavca se bom vrnil okrog štirih popoldne.

● **AVGUST OMAN**, Koper (rojen v Kranju): »Na Krvavec sem prišel iz Kopra, kamor sem se preselil. Imam prost dan in sem ga izkoristil za smučanje. Sicer pa obvezno enkrat ali dvakrat na teden pridem iz Kopra na Krvavec smučat, ker mišlim, da so tu najlepša smučišča v Sloveniji, posebno če je lepo, sončno vreme. Takrat uporabim tudi dopust, seveda, če

nimam prostih dni. Kolkome me stane enodnevno krvavsko smučanje, me vprašujete. Sedem ali sedem jurjev s kosilom vred. Seveda pa lahko potrošim tudi deset tisoč starih dinarjev...«

● **IVAN SPEHAR**, Kranj: »Ker imam ponoči »ših«, sem preko dneva prost in sem se zato pripeljal na Krvavec. Drugače ne bi prišel, vendar sem zjutraj s pomočjo daljnogleda opazil, da ni gneče. Letos sem prvič na Krvavcu. Včasih sem bil večkrat, vendar sem se pred časom oženil in je zato časa za smučanje veliko manj, ker pride s poroko kup drugih skrbi. Na Krvavcu bom ostal do dveh popoldne. Mislim, da bom potrošil okrog pet jurjev. Če pa opraviš več voženj, je seveda enodnevna smučarija dražja. Čeprav je danes precej hladno, me ne zebe. Med vožnjo mi je celo vroče.«

J. Košnjek

Seminarji za večjo strokovnost pedagogov

Zavod za šolstvo je v povezavi s temeljno izobraževalno skupnostjo Kranj v začetku tega tedna pripravil že peti in obenem zadnji seminar o razvojnih motnjah in učno ter vedenjsko motenih otrocih. Namen seminarjev je bil seznaniti učitelje, kako ravnati z učenci, ki so sicer normalno razviti, pogosto tudi nadpovprečno inteligentni, imajo pa specifične učne in razvojne težave.

Seminarje je obiskovalo okoli 320 učiteljev nižjih razredov osemletk iz kranjske, radovljiške in jeseniške občine. Predavanja pa so poslušali tudi učitelji oddelkov podaljšanega bivanja v občini Kranj in vzgojiteljice kranjskih vzgojno varstvenih zavodov, kjer imajo tudi skupine starejših otrok.

Na zavodu za šolstvo v Kranju upajo, da bo ciklus predavanj, podobnega doslej v Sloveniji še ni bilo, pripomogel tudi k zmanjšanju osipa na osemletkah, saj je bilo ugotovljeno, da so minimalne cerebralne disfunkcije otrok tudi eden od vzrokov prevelikega osipa na osemletkah.

L. M.

Smrtna nesreča na Meji

Včeraj se je na cesti I. reda na Meji pripetila huda prometna nesreča. Ob 12.40 je voznica osebnega avtomobila Julijana Kalin iz Ljubljane peljala z osebnim avtomobilom LJ 27-84 iz Kranja proti Jeperci. Na Meji je prehitela neznan osebni avtomobil. Ko je hotela zapeljati na desno polovico ceste, je njen avtomobil začelo zanašati. Zaneslo jo je močno v levo in je zato s prednjim delom avtomobila trčila v nasproti vozeči osebni avtomobil KR 143-56, ki ga je vozil Anton Špec iz Zirovnice. Po trčenju se je voznik Špec z avtomobilom prevrnil na bok, Kalinovo pa je odbilo naprej in je ponovno trčila v osebni avto LJ 38-40, ki ga je vozil Miha Žitnik iz Medvod. Kalinova je takoj umrla. Materialna škoda na vseh avtomobilih znaša okrog 46.000 din.

A. Z.

Z besedami kmečke mladine ne bomo zadržali doma

V soboto je bila v Ljubljani konferenca Zveze mladine Slovenije, ki je obravnavala položaj mladine na vasi, hkrati pa je skušala ugotoviti, kako se uresničijo sklepi problemske konference ZMS o tem vprašanju, ki je bila junija 1969. leta.

Mladi so poudarjali, da je v šedanem političnem trenutku treba analizirati položaj našega kmetijstva in kmečkega prebivalstva ter prizadevanja družbenih organizacij ter oblastnih organov za njegovo izboljšanje. Sicer smo uspeli izdelati sodoben koncept agrarne politike, vendar je njen učinek majhen. Kje so vzroki, so se spraševali mladinci, kmetje iz različnih krajev republike. Nobena moderna družba kmetijstva ne prepušča stihiji, pri nas pa se na žalost to prepogosto dogaja. Zaradi tega je tudi prihodnost kmečke mladine nejasna in sinovi raje odhajajo v mesta, doma pa ostajajo le gospodarji. Nobena skrivnost ni, da je od 80.000 kmečkih gospodarjev v Sloveniji kar 30 odstotkov starejših od 65 let in da bodo le-ti v bližnji prihodnosti postajali socialni problem, ne pa aktivni proizvajalci, ki ne bodo delali samo zase in svojo družino, temveč tudi za trg.

Vzrokov za nastali položaj v kmetijstvu je več. Lani se je pojavila kriza v živinoreji, kar je povzročilo izpad v proizvodnji mesa, in to takrat, ko bi te proizvode lahko v velikih količinah izvažali. Prav tako tudi lanska letina ni bila najboljša, kar se pozna pri letošnji proizvodnji krmil. Agrarna politika je zaradi teh in podobnih vzrokov popolnoma zatajila. Zvezne rezerve za kmetijstvo so bile premajhne, zaradi nejasnega in labilnega položaja v proizvodnji in na trgu pa tudi lanski sporazum proizvajalcev mleka in mesa v republiki ni bil učinkovit. Takšna nestabilnost je lahko tudi plašč, pod katerega se kaj hitro skrijejo lastne napake. Eden od govornikov je ob tej misli dejal, da naj si vsakdo najprej odmeri svoj delež odgovornosti, šele nato pa naj kritizira drugega.

Sobotna konferenca je načela vrsto že večkrat omenjenih vprašanj od življenjske ravni kmečkega prebivalstva, do kreditiranja kmetijske proizvodnje, trgovine, ki naj ne bo le posrednik s sorazmerno visokimi dobički, do pokojninskega zavarovanja in izobraževanja kmečkih fantov in deklet.

Beseda je tekla tudi o usmerjanju kmetijstva, vendar je prevladovalo mnenje, da v kmetijstvo lahko vlaga tisti, ki že sedaj nekaj ima. Torej, bogati kmetje bodo postali bogatejši, revni pa še revnejši. Seveda pa so se ob tem spraševali, ali Slovenija resnično potrebuje toliko kmetij. Slej ko prej bo spregovorila socialna diferenciacija. Resničen kmet naj bo samo kmet, kdor pa tega ne bo sposoben, mu bo morala družba pomagati ali mu najti kruh drugje. Vsi pa želimo, da bi bil kmetov kruh vse bolj bel!

Samo ljubezen do zemlje in tolažba, da bo nekdaj boljše, mladih kmečkih sinov ne bo zadržala doma. Gore popisane papirja bo treba spremeniti v dejanja. To pa bo storila samo družba, katere neločljivi del so kmetje. Zveza mladine je pripravljena pomagati.

J. Košnjek

SMUČARSKI KLUB TRIGLAV
bo priredil
v soboto, 6. marca, ob 10. uri
na KRVAVCU

v spomin
na Igorja Janharja
veleslalom

za člane in članice
z mednarodno udeležbo

Prehodni pokal najboljši ekipi bo podarilo glasilo
SZDL za Gorenjsko Glas